

สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

**The Measurement Status and genuine Evaluation of Private Vocational Institutes of
Songkhla Province**

รัตนาภรณ์ ปานแก้ว

Rattanaporn Pankeaw

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Master of Education Thesis in Curriculum and Instruction

Hatyai University

2557

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยูร เทพนวล ประธานกรรมการที่ปรึกษา และจาก ดร.ปรีดา เบ็ญการ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบ ดร.จุไรศิริ ชูรัมย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งประกอบด้วย ดร. ประภาส ปานเจียง คณบดีคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ อาจารย์ พิมพชนก ณ พัทลุง ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการวิทย์ และอาจารย์ วรลักษณ์ ชูกำเหน็ด ผู้อำนวยการโรงเรียนวรพัฒน์

ขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ประณีต ดิษยศรีน ดร. ภักชนิตร์ สัตยารักษ์ และอาจารย์ รัศมิमान สัตยารักษ์ ซึ่งกรุณาให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะผู้บริหาร เพื่อนครูทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือและให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัวของผู้วิจัย ทั้งบิดา มารดา สามีและบุตร ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน นางสุพัตรา บุญยฤทธิ์ และนางสาวอจลา ดำรงฤทธิ์ ซึ่งคอยให้การสนับสนุนให้กำลังใจ ด้วยความรัก ความห่วงใย และความเข้าใจตลอดมา ซึ่งเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่ง จึงทำให้ การทำวิจัยในครั้งนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

รัตนภรณ์ ปานแก้ว

10 เมษายน 2557

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ.....	(6)
สารบัญ.....	(7)
รายการตาราง.....	(9)
รายการภาพประกอบ.....	(10)
บทที่	
บทนำ	1
ปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมุติฐาน.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545.....	10
การประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545.....	12
การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง.....	15
สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3 วิธีการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
เครื่องมือในการวิจัย.....	48
วิธีสร้างเครื่องมือ.....	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
	(7)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
4 ผลการวิจัย.....	56
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
5 การสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการวิจัย.....	65
การอภิปรายผลการวิจัย.....	66
ข้อเสนอแนะ.....	71
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	71
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	71
บรรณานุกรม.....	72
ภาคผนวก.....	79
ประวัติผู้วิจัย.....	111

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1 การเปรียบเทียบลักษณะของการวัดและประเมินผล.....	40
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถานศึกษา.....	48
3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไป.....	57
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาพรวมรายด้าน.....	58
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด และการประเมินตามสภาพจริง.....	59
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านการวัดและการประเมินตามสภาพจริง ไปใช้ในการเรียนการสอน.....	60
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และการประเมินตามสภาพจริง.....	61
8 ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ตามระดับการศึกษา.....	62
9 ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงระหว่าง ครูสอนที่มีประสบการณ์สอน.....	63
10 ผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับสภาพการวัดและตามสภาพจริงระหว่าง ประสบการณ์สอนแตกต่างกัน.....	64
11 ผลการเปรียบเทียบรายคู่โดยภาพรวมเกี่ยวกับสภาพการวัดและตามสภาพจริง ระหว่างประสบการณ์สอนแตกต่างกัน.....	64

รายการภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบ

1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	7
---	-------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษาในการดำเนินการพัฒนานักเรียนนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้ระบุไว้ในหมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการการศึกษา มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 26 บัญญัติไว้ว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2547 : 12) นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน โดยควบคู่ไปกับการเรียนการสอนเสมอ และให้วางเป้าหมายของการประเมินผลผู้เรียนให้เหมาะสมกับความสามารถและเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาการสอนของครูผู้สอนและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ฉบับปรับปรุง 2546 พัฒนาให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมแห่งความเป็นไทยในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การจัดการศึกษาที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถของแต่ละบุคคลดังกล่าวข้างต้น ส่งผลให้แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกัน ด้วยเหตุนี้การประเมินผลการเรียนในปัจจุบันจะต้องมีประสิทธิภาพสูงกว่าการวัดความรู้พื้นฐานของผู้เรียน เพราะการประเมินผลเป็นกระบวนการ

สำคัญที่มีส่วนเสริมสร้างความสำเร็จให้กับผู้เรียนหากผู้สอนดำเนินการประเมินผลผิดวิธี ก็จะเป็นการทำร้ายผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการรับรู้ด้านวิชาการ ดังนั้น กระบวนการ

การประเมินผล จึงเป็นยุทธศาสตร์การสอนอย่างหนึ่ง ที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเองให้กับผู้เรียนการประเมินผลที่ดีต้องดำเนินการในสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เป็นจริง ใช้วิธีการที่เหมาะสมประเมินโดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนำผลการประเมินมาใช้อย่างคุ้มค่า (ชนาธิป พรกุล. 2545: 91-92) นับได้ว่าเป็นการประเมินอย่างแท้จริงการประเมินผลที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เรียกว่า การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment)

การประเมินผลตามสภาพจริง สามารถนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียน ในทิศทางที่สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ.2545 เนื่องจากเป็นวิธีการประเมินผลที่ต้องการตอบสนอง การประเมินความสามารถทักษะความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน การแก้ปัญหา การปฏิบัติจริง ตลอดจนความสามารถในการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (Shrum and Glisan. 2000) ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงจึงเป็นการใช้วิธีการวัด และประเมินผลที่ครอบคลุมความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ซึ่งเป็นการประเมินผลเชิงบวกเพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่นและความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนรวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้เรียนในจุดที่ต้องการพัฒนาให้สูงขึ้นเต็มตามศักยภาพ (Brown and Hudscn. 1998) ด้วยเหตุผลประกอบดังกล่าว การประเมินผลตามสภาพจริง จะเป็นประโยชน์ให้แก่ผู้สอน ได้พัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรในการพัฒนาผู้เรียน เต็มตามศักยภาพ สนองความต้องการของสังคมในที่สุด

การวัดและการประเมินผล เป็นองค์ประกอบของกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช พ.ศ. 2545ปรับปรุง 2546) โดยการวัดผล และประเมินผลต้องเน้นกระบวนการ ผลของการกระทำ เน้นความสามารถในการดำเนินชีวิต และการวัดจะต้องสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิดพิจารณาไตร่ตรอง การใช้เหตุผล และการแก้ปัญหา เน้นความพึงพอใจในสภาพของตนเองในอดีตที่ผ่านมาการวัดและประเมินผลโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อสอบไม่สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนคิดลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการหลากหลาย เพื่อสร้างองค์ความรู้ การให้นักศึกษาปฏิบัติภาระงานที่สอดคล้องกับสภาพจริงเป็นทางเลือกหนึ่งของการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีความคิดริเริ่ม สามารถคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงชีวิต และได้ปฏิบัติตามสภาพจริง (เสนห์ สิงห์น้อย. 2546: 3) ดังนั้นผู้สอนต้องตระหนักว่า การเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล เป็นกระบวนการเดียวกัน และจะต้องวางแผน ไปพร้อม ๆ กันการวัดและประเมินผลจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอนวิธีการวัด และประเมินผลที่สามารถสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงของผู้เรียน และครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล ดังกล่าวเรียกว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จะทำให้ผลการตัดสินใจยุติธรรม และสร้างสรรค์มากกว่า เพราะ

อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง (Real World Task) ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอน

กิจกรรมหนึ่งที่เอื้อต่อการวัดและการประเมินผลในลักษณะนี้ คือ การทดสอบให้ปฏิบัติ โดยจำลองสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับชีวิตมากที่สุด การปฏิบัติจริง (Authentic Performance) นั้นคือ ผู้เรียนเป็นผู้คิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ อธิบายนำเสนอได้อย่างมีหลักวิชาด้วยการเรียนเรื่องเนื้อหาด้วยตนเองอธิบายได้อย่างครอบคลุมชัดเจน มีกระบวนการประเมิน ตัดสินใจเอง มีกระบวนการที่ใช้เป็นยุทธศาสตร์ในการคิดอย่างเป็นระบบ ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิดรวบยอดหลักการของวิชาที่เรียนรู้ (โกวิทย์ ประวาลพุกษ์ และสมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, 2545: 27) จุดเน้นของการปฏิบัติงานจริง โดยใช้แบบทดสอบข้อสอบ บคือ สามารถวัดลักษณะบางประการ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การแสดงความคิดเห็น การแก้ปัญหา การนำเสนอข้อมูล การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การปฏิบัติกระบวนการทำงาน นอกจากนี้ครูจึงสามารถใช้วางแผนการจัดการเรียนการสอน ทำรายบุคคล รายกลุ่ม ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว (กรมวิชาการ, 2545: 159)

การประเมินผลตามสภาพจริงเป็นเครื่องมือประเมินผลในชีวิตจริงเป็นการประเมินจากการปฏิบัติที่ครูผู้สอนมอบหมายงาน หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนทำตามกำหนดหรือให้เลือกทำตามความสนใจและความถนัด การประเมินตามสภาพจริงนั้นไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะความคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของผู้เรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้เรียนเป็นผู้ค้นพบและเป็นผู้ผลิตความรู้ ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตร และตามต้องการของสังคม การประเมินตามสภาพจริงจะแตกต่างจากการประเมินผล การเรียนหรือการประเมินเพื่อรับรองผลงาน เพราะเน้นการให้ความสำคัญกับพัฒนาการความต้องการช่วยเหลือและการประสบความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคน มากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งให้คะแนนผลผลิต เนื่องจากการวัดผลโดยตรงในสภาพการแสดงออกจริงในเนื้อหาวิชา และความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน และเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะกับแต่ละบุคคล และการประเมินตามสภาพจริง ถือเป็นวิธีการประเมินที่ออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นพฤติกรรม อาศัยเครื่องมือที่หลากหลายเหมาะสมกับแต่ละเนื้อหา มีคุณภาพและมีความเหมาะสม สอดคล้องกับการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนสำคัญ โดยจะต้องทำการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอให้สอดคล้องกับหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนการสอนประจำวัน

สภาพปัญหาในการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงด้านอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา โดยทั่วไปครูผู้สอนมักจะแยกการเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผลออกจากกัน ซึ่งที่แท้จริงแล้ว

การเรียนการสอนกับการวัดและประเมินผลการดำเนินไปด้วยกันและเป็นไปอย่างต่อเนื่องสัมพันธ์กัน และเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน และครูผู้สอนใช้แบบการวัดประเมินผลด้วยแบบทดสอบ ซึ่งมีข้อจำกัด และข้อบกพร่องหลายประการในการวัดและประเมินผล เนื่องจากแบบทดสอบเป็นแบบวัดเฉพาะความรู้ ความจำ ซึ่งไม่ครอบคลุมพฤติกรรมในทุกด้านที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน หรือแม้แต่การใช้แบบทดสอบมาตรฐานก็ไม่สามารถให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดที่ซับซ้อน รวมทั้งความคิดระดับสูงของผู้เรียนได้ และไม่สามารถวัดประสิทธิภาพการแก้ปัญหา ทักษะการพูด การเขียน การปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ได้ ดังนั้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่หลากหลายลดบทบาทของประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ ใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และประเมินให้มากขึ้น การประเมินผล จะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน และเป็นธรรมชาติไม่สร้างความตึงเครียดให้แก่นักเรียน โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้ประเมิน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เพื่อนร่วมชั้นเรียน ครูวิชาอื่นหรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูล การประเมินที่เพียงพอ แม่นยำ และเชื่อถือได้ เหมาะสมสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่มุ่งประเมิน จึงมั่นใจได้ว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ในวิทยาลัยไปปรับใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ในสังคมได้ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จึงมีความสำคัญและถือเป็นแนวทางเลือกใหม่ของการวัดและประเมินผลที่ครูจะนำไปใช้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองตามความต้องการของผู้เรียนได้ดีที่สุด

ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการวัดและประเมินการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่สอดคล้องกับหลักการประเมินตามสภาพจริงจึงควรศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงของครูผู้สอน โดยศึกษาในประเด็นการวัดและประเมินตามสภาพจริงในโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลาใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพครูในการประเมินตามสภาพจริงที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ยิ่งขึ้นและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้ไปสู่การประเมินผลตามสภาพจริง

การวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสภาพการวัดผล และการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลาใน 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง

ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นตามความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษา และประสบการณ์การสอนต่างกัน

สมมุติฐาน

1. ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกันจะมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ได้ข้อมูลสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงของครูผู้สอน แล้วสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการประเมินผลตามสภาพจริงของครูผู้สอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีแก่นักเรียนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลาในด้านต่อไปนี้
 - 1.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
 - 1.2 ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน

1.3 ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา จำนวน 790 คน ประกอบด้วย ครูจากวิทยาลัยเทคโนโลยีพนิชยการสงขลา จำนวน 9 คน วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา จำนวน 60 คน วิทยาลัยวิชาโปลีเทคนิค จำนวน 41 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา จำนวน 110 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ จำนวน 26 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการ จำนวน 88 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพนิชยการ จำนวน 130 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่บริหารธุรกิจสากล จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่ จำนวน 67 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ จำนวน 30 คน วิทยาลัยพนิชยการหาดใหญ่ จำนวน 200 คน และโรงเรียนส่องแสงพนิชยการ จำนวน 55 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา จำนวน 324 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่ม แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2555

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ระดับการศึกษาครูผู้สอนแบ่งเป็น

3.1.1.1 ระดับปริญญาตรี

3.1.1.2 ระดับปริญญาโท

3.1.2 ประสบการณ์การสอน

3.1.2.1 1-3 ปี

3.1.2.2 4-5 ปี

3.1.2.3 6-9 ปี

3.1.2.4 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

3.2.1 ด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

3.2.2 ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน

3.2.3 ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

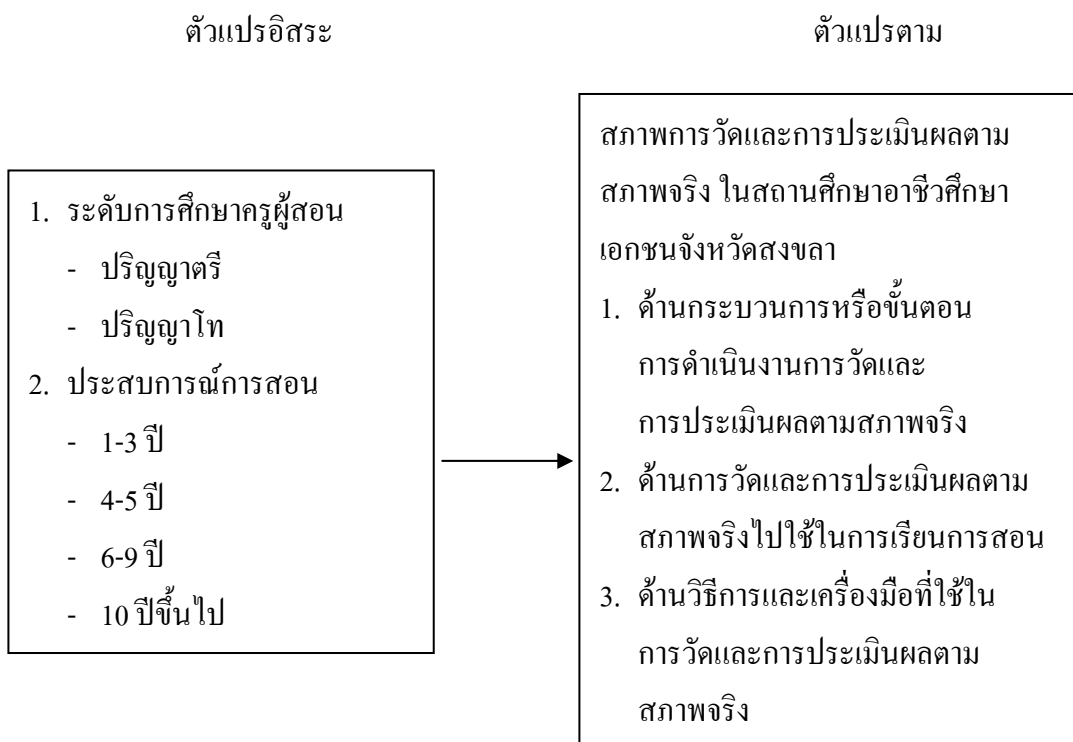
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยทำการศึกษาระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงกันยายน พ.ศ. 2555

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทฤษฎีเรื่องศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในโรงเรียนสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวนสถานศึกษา 11 แห่ง คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสงขลา วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา วิทยาลัยวชิราโปลีเทคนิค วิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพัฒนวิชาการ วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่บริหารธุรกิจสากล วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่ วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ วิทยาลัยพัฒนวิชาการหาดใหญ่ และโรงเรียนส่องแสงพัฒนวิชาการ

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง กระบวนการประเมินผลความรู้ ความสามารถ ทักษะของผู้เรียนที่ได้ปฏิบัติจริงในสภาพจริง ตามเรื่องราว เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เป็นจริงเป็นการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ได้ข้อสรุปถึงผู้เรียนอย่างแท้จริง

สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง สภาพที่ทำให้การดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเป็นตามวัตถุประสงค์ของครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง หมายถึง การวัดและการประเมินผลในชั้นเรียน ระดับอาชีวศึกษาเอกชนเริ่มจากการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน วางแผนการสอนอย่างรอบคอบรัดกุม โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา ขั้นตอนรายละเอียดการทำงานอย่างชัดเจนซึ่งทำให้เนื้อหาการเรียนมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้วิธีการประเมิน การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การบันทึก กำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริงไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ปฏิบัติตามศักยภาพของผู้เรียนตามกรอบทิศทางของการประเมินตามสภาพจริง

2. ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง การวัดและการประเมินผลการเริ่มต้นการวัดและประเมินผล ทุกระยะและตลอดเวลา โดยการจัดทำตารางกำหนดการทำงานทั้งเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ได้วางแผนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงาน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินด้วย ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3. ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัด และประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การกำหนด จุดประสงค์ขอบเขตการวัดและประเมินผลโดยครอบคลุมการออกข้อสอบ รวมทั้งการวางแผนสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความหลากหลาย กำหนดข้อคำถาม

โดยคำนึงถึงความยากง่ายที่เหมาะสมกับนักเรียนใช้เทคโนโลยีเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ๆ
ตลอดเวลา

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาของครูผู้สอนในสถานศึกษาจำแนกเป็น 2 ระดับ คือ
ปริญญาตรี หมายถึง ครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
ปริญญาโท หมายถึง ครูผู้สอนที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท
ประสบการณ์สอน หมายถึง ประสบการณ์สอนของครูผู้สอนในสถานศึกษาจำแนกเป็น

4 กลุ่ม คือ

- 1 – 3 ปี หมายถึง ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน
- 4 – 5 ปี หมายถึง ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน
- 6 – 9 ปี หมายถึง ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน
- 10 ปีขึ้นไป หมายถึงครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา เอกชนจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546)
2. การประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546)
3. การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
4. สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546)

หลักสูตรประกาศนียบัตร พัฒนาค้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนระดับฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพ และเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบ และวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจและ โอกาสของตน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติท้องถิ่นและชุมชน (กรมอาชีวศึกษา. 2546: 8) โดยมีหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ้าโอนผลการเรียน

สะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง 2546) มีดังนี้

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพนำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตน สร้างสรรค์ความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ
2. เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
3. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดี โดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น
4. เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
5. เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ เหมาะสมกับงานอาชีพนั้น ๆ
6. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มาตรฐานวิชาชีพของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง 2546) มีดังนี้

1. สื่อสารโดยใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาอื่นในชีวิตประจำวันและในงานอาชีพ
 2. พัฒนาตนเองและสังคมตามหลักศาสนา สิทธิหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและเศรษฐกิจ
 3. พัฒนาตนเอง พัฒนางานอาชีพ และแก้ไขปัญหา โดยใช้หลักการกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์
 4. พัฒนาบุคลิกภาพและสุขภาพของตน โดยใช้หลักการกระบวนการด้านสุขศึกษาและพลศึกษา
 5. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและระบบสารสนเทศ เพื่อพัฒนางานด้านธุรกิจ
 6. วางแผนประกอบอาชีพด้านธุรกิจ โดยนำระบบบริหารงานคุณภาพและเพิ่มผลผลิตมาใช้ในองค์กร
 7. จัดคุณภาพสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และความปลอดภัยในองค์กรและชุมชน
 8. ประยุกต์ใช้หลักการพื้นฐานงานอาชีพด้านธุรกิจ ในการปฏิบัติงานและในชีวิตประจำวัน
- จากหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546) มุ่งผลิตกำลังคนที่มีฝีมือ มีความรู้ ความชำนาญ พร้อมทั้งเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ บุคลิกภาพและเจตคติที่ดี เพื่อให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน การอยู่ร่วมกันในการทำงาน มีความรับผิดชอบ และสร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ของประเทศ มีความรักชาติ ดำรงรักษา ดำรงรักษาไว้ ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

การประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546)

การประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งเน้นภาคปฏิบัติควรประเมินให้ครบทั้ง 3 ด้าน สรุปตามแนวคิดของ บลูม (อนงค์ อึ้งตระกูล. 2542: 25 อ้างอิงจาก B.S Bloom)

1. ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) เน้นพัฒนาด้านสมอง สติปัญญาของผู้เรียนจำแนกได้ 6 ระดับคือ

1.1 ความรู้ความจำ (Knowledge) เกี่ยวกับสิ่งที่เฉพาะเจาะจงแนวทางและเครื่องมือที่เจาะจง สิ่งที่เป็นสากล การสรุปความในสาขาวิชาหนึ่ง

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) ประเภทของความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการแปลความหมาย การอธิบาย และการขยายความ

1.3 การนำไปใช้ (Application) การนำเอาความคิดอย่างกว้าง ๆ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการโดยกว้างไปใช้ประโยชน์ในสถานการณ์หนึ่ง

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) การวิเคราะห์ เพื่อแยกแยะองค์ประกอบเกี่ยวกับการรวบรวม

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) ผลผลิตของการสนทนาที่เป็นลักษณะเฉพาะแผนการ

1.6 การประเมินผล (Evaluation) การตัดสินใจเกี่ยวกับคุณค่าของวัสดุอุปกรณ์ และวิธีการสำหรับจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่ง

2. ด้านจิตใจ (Affective Domain) เป็นจุดประสงค์ที่เน้นการพัฒนาเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ จิตใจของผู้เรียน จำแนกได้ 5 ระดับ คือ

2.1 การรับรู้ (Receiving) ความรู้สึกของนักเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย การรับรู้เต็มใจการรับรู้ข้อมูลที่ป้อนให้และความตั้งใจที่ถูกควบคุมหรือคัดลอกแล้ว

2.2 การตอบสนอง (Responding) ความสนใจที่เอาใจใส่อย่างเต็มที่ ความเต็มใจที่ตอบสนองและความพึงพอใจในการตอบสนอง

2.3 การให้คุณค่า (Valuing) การรับรู้ว่ามีสิ่งของ เหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้นซึ่งประกอบด้วยยอมรับในคุณค่า ความพึงพอใจในคุณค่าหรือตัดสินใจ

2.4 การจัดระบบ (Organization) การเริ่มต้นของการพัฒนาเกี่ยวกับระบบการประเมินคุณค่าเมื่อพบกับเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าตั้งแต่ 2 คุณค่าขึ้นไป ซึ่งได้แก่ การสร้างแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและการจัดระบบของการประเมิน

2.5 สร้างลักษณะนิสัยโดยคุณค่าเดียวหรือซับซ้อน (Characterization by a Value or Value Complex) การรวบรวมความเชื่อ ความคิด เจตคติเข้าในปรัชญาทั้งหมดที่มีอยู่ภายในซึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมพฤติกรรมโดยปกติของนักเรียน

3. ด้านทักษะปฏิบัติ (Psychomotor Domain) เน้นพัฒนาด้านความสามารถ ทักษะสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อกับระบบสมอง หรือที่เรียกว่า ทักษะการเรียนรู้ด้านนี้จำแนกเป็น 7 ระดับ คือ

3.1 การรับรู้ (Perception) กระบวนการรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ คุณภาพหรือความสัมพันธ์ โดยวิธีการของอวัยวะรับความรู้สึก และกระตุ้นทางด้านประสาท

3.2 การเตรียมความพร้อม (Set) ความพร้อมสำหรับการกระทำหรือประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย จิตใจ ร่างกาย และอารมณ์

3.3 การตอบสนองตามแนวทางที่กำหนดให้ (Guided Response) การแสดงออกในด้านพฤติกรรม โดยเปิดเผยภายใต้การแนะนำของผู้สอน หรือตอบสนองต่อการประเมินตนเอง

ซึ่งนักเรียนจะมีต้นแบบ หรือเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียน ซึ่งประกอบด้วย การเลียนแบบ การทดลองความคิดพลาดต่างๆ

3.4 ความสามารถด้านกลไก (Mechanism) ผลสัมฤทธิ์ในระดับเชื่อมั่นความชำนาญ ในการแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

3.5 การตอบสนองที่ซับซ้อน (Complex Overt Response) ความรู้สึกในเรื่องทักษะ

3.6 การปรับตัวให้เหมาะสม (Adaptation) การเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรมทางด้านการเคลื่อนไหวเพื่อตอบสนองความต้องการของสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

3.7 การก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ (Originations) การสร้างพฤติกรรม การเคลื่อนไหว หรือวิธีการจัดการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในแบบใหม่ๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพ

หลักการประเมินการเรียนรู้ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กระทรวงศึกษาธิการ 2542 ได้กล่าวไว้ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาต้องกำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการศึกษาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 6 ที่มุ่งเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน จะช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์ในการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ต้องควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ครูต้องทำหน้าที่ถ่ายทอดการสอบและการสอนเป็นเนื้อเดียวกัน ในกระบวนการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องทำการประเมินผลอย่างต่อเนื่องทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน

3. การวัดผลประเมินผลเน้นการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่า เพื่อชี้ขาดว่าผู้เรียนเป็นอย่างไร การจะใช้ผลการวัด เพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ดี ครูต้องทำหน้าที่สอบ วัดเอง และต้องนำคำตอบที่ผิดของผู้เรียนมาเป็นคำถามใหม่ เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

4. การวัดผลประเมินผลการเรียน ต้องครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ พัฒนาการของผู้เรียนและคุณธรรม เด็กยุคใหม่ตาม พ.ร.บ. การศึกษา พ.ศ. 2542 ต้องมีลักษณะ เก่ง ดี มีสุข สามารถใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีสุข

5. การวัดผล ประเมินผลการเรียนต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เครื่องมือวัดผลไม่ควรเป็นแบบทดสอบอย่างเดียว แต่ควรใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด เครื่องมือวัดผล อาจได้แก่แบบทดสอบ การสังเกตพฤติกรรมหรือผลงานของผู้เรียน การสัมภาษณ์ แฟ้มสะสมงาน แฟ้มบันทึกข้อมูลส่วนตัว

6. ตามมาตรา 22 ถือว่าในการเรียนการสอนผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การเรียนการสอนจึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้คิดเป็น ทำเป็น และพัฒนาตามธรรมชาติของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ การประเมินผลการเรียน ที่สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จะให้ความสำคัญแก่ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน หรือให้เพื่อนประเมิน ผู้เรียนจะต้องมีความเต็มใจ มีความสุข และเห็นความสำคัญของการประเมินผลมากขึ้น

7. ระบบการวัดและการประเมินผลการเรียนจะต้องมีความเที่ยงธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารราชการ พ.ศ. 2540 ฉะนั้นหลักฐานที่เป็นผลงานที่แสดงศักยภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการประเมินผล

ดังนั้น การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546) มุ่งพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญ มีทักษะ คุณธรรมจริยธรรม สามารถประกอบอาชีพได้ รวมทั้งการประเมินผลการเรียนการสอนในวิชาชีพมุ่งเน้นการประเมินทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านพุทธิพิสัย เน้นพัฒนาด้านสมอง สติปัญญา ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ และการประเมินผล ด้านจิตใจ เน้นพัฒนาด้านความรู้สึก นึกคิด อารมณ์ จิตใจ และด้านทักษะปฏิบัติ เน้นพัฒนาความสามารถทักษะระหว่างกล้ามเนื้อกับระบบสมองหรืออาชีพกว่าทักษะการเรียนรู้ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักสูตรให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้อย่างถูกต้อง

การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ความหมาย การวัดและการประเมินตามสภาพจริงได้มีผู้ให้ความหมายได้หลายแง่มุม ดังนี้ อุทุมพร จารมรمان (2540: 2-4) ได้สรุปว่า การประเมินตามสภาพจริงการตีค่าที่แท้จริง หมายถึง การวัดและประเมินผลกระบวนการทำงานของสมองและจิตใจ ของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา ตามสิ่งที่เขาทำ โดยพยายามตอบคำถามว่า เขาทำอะไร และทำไมจึงทำอย่างนั้นการได้ข้อมูลว่าเขาทำอะไร และทำไม ช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยผู้เรียน ซึ่งเป็นการวัดและประเมินโดยการปฏิบัติจริง ทำจริงๆ เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมายและเหมือนชีวิตจริง

กรมวิชาการ (2543: 68) ได้ให้ความหมายของ การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินผลความสามารถ ทักษะ ความคิดขั้นสูงที่ซับซ้อน ตลอดจนความสามารถในการแก้ปัญหา และการประยุกต์ในวิชาต่างๆ เพื่อค้นหาความสามารถ จุดเด่น และความก้าวหน้าของผู้เรียน

สมนึก นนธิจันทร์ (2544: 70) สรุปว่า การประเมินผลจากสภาพจริงเป็นการประเมินผลที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยการแสดงออกหลายๆ ด้านเพื่อไปแก้ปัญหา โดย

ใช้ทักษะกระบวนการคิดที่สลับซับซ้อน ที่อยู่บนพื้นฐานของเหตุการณ์ที่เป็นจริงในทุกบริบทเท่าที่จะเป็นไปได้

สุวิทย์ มูลคำ (2544: 22) กล่าวว่า การวัดและการประเมินตามสภาพจริง เป็นการวัดและประเมินผลกระบวนการทำงานในด้านสมองหรือการคิด และจิตใจของผู้เรียนโดยตรงไปตรงมาตามผู้เรียนกระทำ

สุวิมล ว่องวานิช (2546: 13) กล่าวว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราวเหตุการณ์สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออกลงมือกระทำหรือผลิตจากระบวนการทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด น่าพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด

จากการศึกษาความหมายของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการประเมินผลความรู้ ความสามารถ ทักษะของผู้เรียนที่ได้ปฏิบัติจริงในสภาพจริง ตามเรื่องราว เหตุการณ์สถานการณ์ที่เป็นจริงเป็นการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เพื่อให้ข้อสรุปถึงผู้เรียนอย่างแท้จริง

ลักษณะสำคัญของการประเมินจากสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริง เป็นวิธีการประเมินที่หลากหลายที่จะตรวจสอบความสามารถของนักเรียนในการปัญหาหรือการทำงานในสถานการณ์ที่เป็นจริง ในการประเมินตามสภาพจริงนี้มีบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นับตั้งแต่ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ผู้ปกครองและตัวนักเรียนเอง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริงจากนักวิชาการ ซึ่งได้กล่าวไว้ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (2540: 10) กล่าวถึงลักษณะสำคัญ การประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

1. เป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กันการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียน
2. เป็นการประเมินที่ยึดพฤติกรรมเป็นสำคัญให้ความสำคัญ ในการพัฒนาจุดเด่นเป็นสำคัญ
3. เน้นการพัฒนานักเรียนและการประเมินตนเอง
4. ตั้งอยู่บนพื้นฐานเหตุการณ์ในชีวิตจริง
5. มีการเก็บข้อมูลทุกอย่างในการปฏิบัติในทุกบริบท
6. เน้นคุณภาพของผลงาน ซึ่งเป็นผลจากการบูรณาการความรู้ ความสามารถหลายด้าน

7. เน้นความสามารถในความคิดระดับสูง
8. ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์เชิงบวก
9. สนับสนุนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเรียนรู้

อุทุมพร จามรมาน (2540: 2) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริง

ดังนี้

1. มีการออกแบบประเมินความสามารถ ที่แทนความสามารถได้ เช่น การประเมินการเขียนจากที่ผู้เรียนเขียนจริง ประเมินทำการทดลองวิทยาศาสตร์จากที่ทำจริง มิใช่การดูวิดีโอ หรือ สมมุติสถานการณ์ขึ้นมา

อื่นๆ

2. เกณฑ์การตัดสิน ได้มาจากกำหนดร่วมมือกันระหว่างผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง
3. การประเมินโดยผู้เรียนเองเป็นเรื่องความสำคัญ
4. ผู้เรียนจะต้องนำเสนอผลงานของตนต่อสาธารณชนด้วยตนเอง
5. ใช้เวลานานพอสมควรในการได้ข้อมูลเพื่อประมวลผล

สุริยา เหมตะศิลป์ (2540: 18) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญการประเมินตามสภาพจริง

ดังนี้

1. เป็นตัวแทนที่บ่งชี้ได้ถึงผลการปฏิบัติหรือความสามารถที่แท้จริงในเรื่องนั้นหรือวิชานั้น

2. เน้นที่การสอนและการเรียนรู้เกี่ยวกับเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผล
3. ให้ความสำคัญต่อการประเมินด้วยตนเอง
4. คาดหวังให้ผู้เรียนเสนอผลงานของตนเอง และอธิบายในที่ประชุมเชื่อว่าตนรู้

จริงในเรื่องนั้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 14) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. ต้องเสริมสร้างพัฒนาการและการเรียนรู้
2. เน้นให้เห็นพัฒนาการอย่างเด่นชัด
3. ให้ความสำคัญกับจุดเด่นของนักเรียน
4. จะต้องสนองตอบกับหลักสูตรที่เน้นสภาพชีวิตจริง
5. มีพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นจริง
6. มีพื้นฐานของการแสดงออกจริง
7. สอดคล้องกับการเรียนการสอน

8. การจัดการเรียนการสอนจะมีวิจัยและพัฒนาให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก
9. จะต้องเน้นการเรียนรู้อย่างมีจุดหมาย
10. ตอบสนองได้กับทุกบริบท เนื้อหาสาระและการบูรณาการวิชาการต่าง ๆ
11. ตอบสนองการเรียนรู้และความสามารถของนักเรียนอย่างกว้างขวาง
12. เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้ปกครอง ครูและนักเรียน รวมทั้งบุคคลในวิชาชีพอื่น ๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542: 66) ได้กล่าวถึงลักษณะที่สำคัญของการประเมินตามสภาพจริงไว้ว่า เป็นการพัฒนาผู้เรียนในทุกๆ ด้าน ให้สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน

Nitko (1996: 243) สุวิทย์ มูลคำ (2542: 15) สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2541: 10-11) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542: 3-4) ได้เสนอลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริงไว้ใกล้เคียง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เน้นที่การประยุกต์ใช้ ซึ่งเป็นการประเมินว่านักเรียนสามารถปฏิบัติได้หรือไม่เพิ่มไปจากการประเมินว่านักเรียนรู้อะไรบ้าง
 2. เน้นที่การประเมินโดยตรง การประเมินผลต้องเป็นการประเมินเป้าหมายการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้โดยตรงและยึดพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนที่แสดงออกมาจริง ๆ
 3. ใช้ปัญหาที่แท้จริงหรือเป็นจริง ในการประเมินผลจะต้องใช้งานที่ใกล้เคียงความเป็นจริงให้มากที่สุด โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง รวมทั้งเชื่อมโยงการเรียนรู้ไปสู่ชีวิตจริงเพื่อให้ นักเรียนสามารถระลึกได้ในฐานะส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน
 4. ให้ความคิดระดับสูง การประเมินผลต้องมีการกระตุ้นการคิดที่มีลักษณะปลายเปิดงานจะต้องมีคำตอบมากกว่าคำตอบที่ถูกคำตอบเดียว นักเรียนจะทำงานเป็นกลุ่มด้วยกัน และใช้เวลาพอสมควรในการปฏิบัติงานนั้น ๆ
 5. เป็นการประเมินรอบด้าน ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะนิสัย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ประเมินไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกเวลาสถานการณ์และสถานที่ โดยใช้ข้อมูลที่หลากหลาย มีการเก็บข้อมูลระหว่างการปฏิบัติในทุกด้าน อย่างต่อเนื่อง
 6. เป็นการบูรณาการความรู้ งานที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัตินั้น ควรเป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะที่เกิดจากการเรียนรู้ในสาขาวิชา
- สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544: 98 - 99) ได้สรุปลักษณะสำคัญของการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1. การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริง จะเอื้อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล เพราะเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก สร้างสรรค์ในการผลิตหรือทำงาน ผู้เรียนได้ดึงเอาความคิดขั้นสูง ความซับซ้อน และทักษะการแก้ปัญหาออกมาได้ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นผลมาจากการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความเป็นจริงในชีวิตประจำวันและกระตุ้นให้เกิดการประยุกต์สู่โลกของความเป็นจริง

2. การประเมินผลตามสภาพจริง จะเอื้อต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มากกว่าการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะได้เรียนรู้จากการกระทำมากขึ้นมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น

กล่าวถึงการจำแนกลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงตามแนวทางของ Wiggins (1989) ว่าต้องประกอบด้วย 4 ลักษณะ ดังนี้ (สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ. 2544: 98-99; อ้างอิงจาก สุชานาถ ยอดอินทร์พรหม. 2544: 59-60)

1. การปฏิบัติในสภาพจริง (Performance in the Field)

การประเมินตามสภาพจริง ออกแบบขึ้นเพื่อประเมินการปฏิบัติในสภาพจริง เช่น เมื่อเรียนเรื่องการเขียนนักเรียนก็ต้องเขียนให้ผู้อ่านจริงเป็นผู้อ่าน ไม่ใช่ทดสอบด้วยการสะกดคำหรือตอบคำถามเกี่ยวกับหลักการเขียน งานที่ครูกำหนดให้ทำต้องสัมพันธ์กับความเป็นจริงในชีวิตกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้สติปัญญาการคิดวิเคราะห์

2. เกณฑ์ที่ใช้ประเมิน (Criteria)

ต้องเป็นเกณฑ์ประเมินถึงแก่นแท้ของการปฏิบัติมากกว่าเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่สร้างขึ้นจากผู้ใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ เป็นเกณฑ์ที่เปิดเผยรับรู้กันอยู่ในโลกของความจริง ไม่ใช่เกณฑ์ที่เป็นความลับปิดกั้นอย่างการประเมินแบบดั้งเดิมใช้อยู่ การเปิดเผยเกณฑ์จะช่วยให้ครูผู้สอนและผู้เรียนรู้ว่าส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างไร เนื่องจากเกณฑ์เป็นเรื่องที่นำมาจากการปฏิบัติ เกณฑ์จึงเป็นข้อชี้แนะสำหรับการเรียนการสอนและการประเมินที่สะท้อนให้เห็นเป้าหมายและกระบวนการศึกษาอย่างแจ่มชัด ครูจึงต้องอยู่ในบทบาทของผู้ฝึก นักเรียนอยู่ในบทบาทของผู้ปฏิบัติพร้อมๆ กับเป็นผู้ประเมินตนเอง

3. การประเมินตนเอง (Self Assessment)

การประเมินตามสภาพจริงมีจุดประสงค์คือการประเมินตนเองจะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถในการประเมินงานของตนเอง โดยเทียบกับ Public Standard (มาตรฐานทั่วไปของสาธารณสุข) รวมทั้งสามารถปรับปรุง พัฒนาขยาย หรือเปลี่ยนแปลงทิศทางการดำเนินงานได้ และยังช่วยให้นักเรียนริเริ่มในการวัดความก้าวหน้าของตนเองในแบบต่างๆ ได้ จะเห็นได้ว่าการประเมินตนเองเป็นการทำงานที่ตนเป็นผู้ชี้หน้าตนเองปรับปรุงจากแรงจูงใจของตนเอง ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อมนุษย์ในโลกของความเป็นจริง เนื่องจากมาตรฐานการปฏิบัติยึดถือเรื่องของความก้าวหน้าเป็นสำคัญ ดังนั้น

การทำให้กระบวนการปรับปรุงสิ่งต่างๆ ดียิ่งขึ้นชัดเจนมากขึ้น เหมาะสมมากขึ้น จึงถือเป็นหัวใจของการประเมินตามสภาพจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนซึ่งอยู่ในระดับขั้นต้นของการพัฒนาสมรรถภาพ มีโอกาสเห็น รับรู้ และได้รับคำชมเชยในการพัฒนาตน

4. การนำเสนอผลงาน (Presentation)

คุณลักษณะประการหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริงนั้นนักเรียนมักได้รับการคาดหวังให้เสนอผลงานต่อสาธารณชน และเป็นการเสนอผลงานด้วยปากเปล่า (Oral Presentation) กิจกรรมการนำเสนอทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หยั่งรากลึก เนื่องจากนักเรียนได้สะท้อนความรู้สึกรู้สึกของตนเองว่ารู้อะไร และนำเสนอเพื่อให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ในหัวข้อต่างๆ อย่างแท้จริง นอกจากนี้คุณลักษณะของการประเมินผลตามสภาพจริงเช่นนี้มีประโยชน์ตอบสนองต่อเป้าหมายที่สำคัญอีกหลายประการ คือ 1) เป็นสัญญาณบ่งบอกว่างานของนักเรียนมีความสำคัญมากพอที่จะให้ผู้อื่นรับรู้และชื่นชมได้ 2) เปิดโอกาสให้ผู้อื่น เช่น ครู เพื่อนนักเรียน ผู้ปกครอง ได้เรียนรู้ ตรวจสอบ ปรับปรุง และชื่นชมในความสำเร็จด้วย อย่างต่อเนื่อง และ 3) เป็นตัวแทนของการบรรลุถึงเป้าหมายในการวัดทางการศึกษาอย่างแท้จริงและมีชีวิตชีวา

Herman, Aschbacher and Winters (1992) จำแนกการประเมินตามสภาพจริงไว้ 6 ลักษณะ ดังนี้

1. ผู้สอนจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกในภาคปฏิบัติ คิดสร้างสรรค์ ผลิตผลงานหรือกระทำบางสิ่งบางอย่างที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน
2. ผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนให้ได้ใช้ความคิดระดับสูง ใช้ทักษะในการแก้ปัญหา
3. งาน ภารกิจ กิจกรรมที่ทำมีความหมาย
4. สิ่งที่เรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน
5. ใช้คนเป็นผู้ตัดสินการประเมิน ไม่ใช่เครื่องจักร
6. ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ ทั้งด้านการสอนและการประเมิน

สรุปได้ว่า การประเมินตามสภาพจริงมีลักษณะสำคัญต่อการเรียนการสอนทำให้การคิด การแสดงออก มีทักษะในการแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องพร้อมทั้งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญเป็นการประเมินรอบด้านทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะและลักษณะนิสัย นอกจากนี้ยังเป็นการบูรณาการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง

ปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริง

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรณ (2544: 98 - 99) ได้สรุปปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นว่าความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมีความหมายได้หลากหลายมิได้มีความหมายเดียวสำหรับทุกคนในทุกโอกาส
2. การเรียนรู้เป็นเรื่องของกระบวนการที่เป็นธรรมชาติมีบูรณาการและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต มิใช่เป็นเรื่องของการหยิบยื่นหรือยัดให้เรียนรู้ ผู้เรียนต้องการกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าเพื่อหาความหมายของสิ่งที่เรียน การเรียนรู้จึงเป็นผลจากการปฏิบัติจริงมากกว่าการทำซ้ำ หรือทำตามคำบอกกล่าวเท่านั้น
3. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นกระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ที่เกิดขึ้น กระบวนการความสำคัญเช่นเดียวกับผลผลิตจากการกระทำ มุ่งเน้นการพิจารณาว่าผู้เรียน ได้เรียนรู้ อะไร เรียนรู้อย่างไร และทำไมจึงเรียนรู้เช่นนั้น
4. การประเมินแนวใหม่มุ่งเน้นการสืบสวนสอบสวน กล่าวคือ เน้นการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาตามสภาพที่เป็นจริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้เรียนจะต้องสังเกต คำถามและทดสอบความคิดของตนเอง
5. การประเมินแนวใหม่มีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้น และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนได้รับข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับการเรียนจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับแนวทางใหม่ๆ และสามารถพัฒนาการเรียนรู้ได้กว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากนี้จุดมุ่งหมายของการประเมินจึงไม่ได้อยู่ที่มีการจัดลำดับหรือ จัดประเภทของผู้เรียนแต่อย่างใด
6. การประเมินแนวใหม่เน้นการเชื่อมโยงระหว่างพุทธิพิสัย (Cognitive) จิตพิสัย (Affective) และทักษะพิสัย (Skill) เมื่อผู้เรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรมการเรียนผู้เรียนย่อมเกิด ความสนใจที่จะศึกษาและเกิดความพยายามยิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้สามารถเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้อย่างมาก
7. การประเมินแนวใหม่มีความเชื่อว่าการตัดสินใจในสิ่งที่จะสอนและสิ่งที่จะวัด เป็นเรื่อง อัตนัย (Subjective) และเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่า
8. การประเมินแนวใหม่ เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยผู้สอนควรร่วมมือกับผู้เรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและร่วมกันตรวจสอบว่าได้เรียนรู้มากน้อยเพียงใด ซึ่งนับเป็นกระบวนการตัดสินใจเชิงประชาธิปไตย
9. การประเมินแนวใหม่เชื่อว่าการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือ (Collaborative Process) กล่าวคือ ผู้เรียนและผู้สอนถือเป็นผู้เรียนที่ต้องร่วมมือกัน มีอิสระที่จะแสดงออก

ทางความคิดและทดสอบความคิดซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องมีความรับผิดชอบทางปัญญาต่อกัน เพื่อสร้างหลักสูตรที่ใช้ในชั้นเรียน

สรุปได้ว่าปรัชญาพื้นฐานของการประเมินตามสภาพจริง เน้นความรู้ที่มีความหลากหลาย เป็นกระบวนการธรรมชาติ รวมทั้งการบูรณาการให้เกิดการเรียนรู้ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา กระตุ้นการเรียนรู้ การตัดสินใจและความร่วมมือ มีความเป็นอิสระทางความคิดก่อให้เกิดความเข้าใจพื้นฐานของการประเมินอย่างแท้จริง

ความรู้เกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง

กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้ (สมศักดิ์ ภูวิภาคารวรรณ. 2544: 98-99; อ้างอิงจาก สุชานาถ ขอดอินทร์พรหม. 2544: 59-60)

1. การประเมินตามสภาพจริง เป็นภาพสะท้อนของพฤติกรรมและทักษะที่จำเป็นของผู้เรียนในสถานการณ์จริงแห่งโลกปัจจุบันเน้นการแสดงออกในภาคปฏิบัติ เน้นทักษะกระบวนการเรียนรู้ ผลผลิตและเพิ่มสะสมงาน ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของตนเองด้วย

2. การประเมินตามสภาพจริง ใช้เทคนิคการประเมินที่หลากหลาย เนื่องจากเป็นการประเมินจากการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องลงมือทำจริง แสดงออกหรือสาธิตให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าทำอะไรได้บ้าง ไม่ว่าจะเป็นการทดลองโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์ชิ้นงาน การเขียนเรียนความหรือรายงาน การนำเสนอ ด้วยปากเปล่า ซึ่งไม่ใช่การท่องจำ ตลอดจนการนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้ประเมินอาจต้องใช้การสังเกต การบันทึก การสอบถาม-สัมภาษณ์ ตลอดจนรวบรวมเอกสารผลงานเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อประเมินดูว่านักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้อย่างไรบ้าง

3. การประเมินตามสภาพจริงเป็นทางเลือกใหม่ที่ใช้แก่จุดด้อยของการประเมินแบบ (การประเมินด้วยแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ) ที่ล้มเหลวในการวัดลักษณะสำคัญของการเรียนรู้และไม่สนับสนุนวิธีการสอนที่มีประโยชน์ และมีคุณค่า เพราะมักเน้นที่การจดจำ โดยที่ปัจจุบันสังคมเปลี่ยนแปลงไป ในการทำงานหรือการประกอบอาชีพจริงต้องผลการผู้ที่มีทักษะทางสติปัญญาและการแก้ปัญหาซึ่งเชื่อว่าเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น

การประเมินตามสภาพจริงจะวัดความรู้ความสามารถในด้านทักษะพิสัยและจิตพิสัยได้ดี ครูจะต้องใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งครูจะดูได้จากชิ้นงาน โครงงาน เพิ่มสะสมงาน กิจกรรมภาคปฏิบัติต่าง ๆ หรือแม้แต่ข้อสอบอัตนัย ที่จะสะท้อนให้เห็นความคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็นของผู้เรียน

4. การประเมินตามสภาพจริงจะช่วยให้ครูมีข้อมูลที่ต้องการ และช่วยให้ทราบความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนแต่ละคนได้ ซึ่งจะทำให้ครูสามารถช่วยผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

5. การประเมินตามสภาพจริงต่างจากการประเมินจากการปฏิบัติ (Meyer, 1992: 56) ตรงที่การประเมินจากการปฏิบัติ ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามพฤติกรรมให้ผู้ประเมินต้องการจะวัด แต่การประเมินตามสภาพจริงนั้น นอกจากผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามที่ผู้วัดต้องการแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกนั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่สำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวัน

ดังนั้น การประเมินตามสภาพจริงเป็นทักษะในการปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น การประดิษฐ์ชิ้นงาน ผลงานและสิ่งสำคัญครูผู้สอนต้องมีข้อมูลที่ต้องการทำให้เกิดความต้องการที่แท้จริง ครูผู้สอนสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาและเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศึกษา

หลักการที่จำเป็นของการประเมินตามสภาพจริง

ปฏิพัทธ์ สุวรรณศรี (2539: 26) ได้กล่าวถึงหลักการที่จำเป็นของการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

1. เป็นการประเมินความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคน (มิใช่เปรียบเทียบกับกลุ่ม) บนรากฐานของทฤษฎีทางพฤติกรรมการเรียนรู้ และด้วยเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย
2. การประเมินผลจากสภาพจริงจะต้องมีรากฐานบนพัฒนาการและการเรียนรู้ทางสติปัญญาที่หลากหลาย
3. การประเมินผลจากสภาพจริงและการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมจะต้องจัดทำให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน คือ จะต้องพัฒนามาจากบริบทที่รากฐานทางวัฒนธรรมที่นักเรียนอาศัยอยู่ และที่ต้องเรียนรู้ให้เห็นกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก
4. ความรู้ในเนื้อหาสาระทั้งในทางกว้างและลึกจะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมาย สนองความต้องการ และเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่
5. การเรียนการสอน การประเมิน จะต้องหลอมรวมกันและการประเมินจะต้องต่อเนื่องตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม
6. การเรียนการสอน การประเมิน เน้นการปฏิบัติจริงในสภาพที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับธรรมชาติความเป็นจริงของการดำเนินชีวิตงาน/กิจกรรมการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดงานด้วยตนเอง

7. การเรียนการสอนจะต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาศักยภาพให้เต็มที่ สูงสุดตามสภาพที่เป็นจริงของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า ลักษณะของการประเมินตามสภาพจริงนั้นจะต้องเป็นการปฏิบัติจริง รวมทั้งเกณฑ์การประเมินที่สร้างขึ้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความจริง เปิดเผยได้ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเอง นอกจากนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาความก้าวหน้า ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตร เนื้อหาสาระการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตลอดเวลา

การประเมินจากสภาพจริงโดยภาพรวม

สมศักดิ์ ภู่วิภาคารวรรณ (2554: 61) ได้กล่าวถึงการประเมินจากสภาพจริง โดยภาพรวมไว้ดังนี้ คือ

ประโยชน์ของการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริงถือว่าการประเมินที่ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดประโยชน์ต่อการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ดังที่ Hart (1994: 13) ได้เสนอไว้ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้เรียน โดยเปลี่ยนจากผู้ที่ได้รับการทดสอบเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผลอย่างกระตือรือร้น เป็นกิจกรรมที่ออกแบบเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในสิ่งที่ทำได้แทนการเน้นที่จุดอ่อนของผู้เรียน ทำให้ช่วยลดความวิตกกังวลจากการทดสอบและเพิ่มความมั่นใจในตนเอง และสามารถนำไปใช้ได้ดีกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถ แบบการเรียนรู้และภูมิหลังทางวัฒนธรรม นอกจากนี้การประเมินตามสภาพจริงยังเป็นงานที่เหมาะสมกับความสนใจและเกี่ยวข้องกับชีวิตผู้เรียน เป็นสิ่งที่ท้าทายให้ผู้เรียนตั้งคำถาม ตัดสิน พิจารณาปัญหาและค้นคว้าความเป็นไปได้ ซึ่งสำหรับผู้เรียนแล้ว การประเมินแบบนี้ทำให้เกิดผลทางบวกต่อความรู้สึกที่มีต่อโรงเรียน การเรียนรู้และตัวเอง

2. เป็นการเปลี่ยนแปลงบทบาทของครู เนื่องจากการประเมินแบบนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง บทบาทหลักของครู คือ การช่วยเหลือผู้เรียนในการเรียนรู้และการประเมินตนเอง ซึ่งครูที่ได้ใช้วิธีการประเมินแบบนี้รายงานว่า เป็นการประเมินที่เกี่ยวข้องกับการประเมินกระบวนการมากขึ้นสามารถตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้ข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนและในการประเมินกลยุทธ์การสอนของตนเอง

3. เป็นการเพิ่มบทบาทของผู้ปกครอง ในฐานะของผู้สังเกตและผู้ประเมินในการประเมินผล ซึ่งทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนความสนใจจากคะแนนในการทดสอบไปให้ความสนใจกับการประเมินความสำเร็จของผู้เรียนที่แสดงในแฟ้มสะสมงานและศักยภาพ

เกณฑ์ที่ใช้สำหรับการประเมินตามสภาพจริง

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2554: 59-60) ได้กล่าวถึง เกณฑ์การตรวจสอบคุณภาพของการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

1. ผลที่เกิดตามมาจากการประเมิน พิจารณาว่าหลังจากการประเมินแล้วบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีการตอบสนองต่อการประเมินนั้น ๆ อย่างไร เช่น ตอบสนองได้ตรงหรือสอดคล้องกับผลการประเมินหรือไม่ ถ้าผลการประเมินออกมาดี มีการนำไปสู่การพัฒนาหรือร่วมกิจกรรมการเรียนรู้อื่น ๆ ในระดับที่สูงยิ่งขึ้นหรือไม่ หรือถ้าการประเมินออกมาไม่ดี มีการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขทั้งในส่วนตัวนักเรียนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ หรือไม่และถ้าผลการประเมินออกมาแล้วไม่มีผลอะไรตามเลยย่อมแสดงว่าการประเมินครั้งนั้น ๆ มีความหมายน้อยมาก

2. ความยุติธรรม (Fairness) พิจารณาว่าการประเมินนั้นให้ความยุติธรรมแก่ผู้เรียนได้หรือไม่ แม้ว่าผู้เรียนแต่ละคนจะมีพื้นฐานที่แตกต่างกัน ผู้เรียนมีโอกาสในการเรียน ทำความเข้าใจในความคิดซับซ้อน และทักษะในการแก้ปัญหาเท่าเทียมกันหรือไม่

3. การถ่ายโอนและการสรุปพาดพิง (Transfer and Generalization) พิจารณาว่าผลของการประเมินสามารถสรุปพาดพิงสู่ความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแม่นยำตรงหรือไม่ และมีความเชื่อถือได้หรือไม่แม้มีผู้ประเมินหลายคน

4. ความซับซ้อนทางปัญญา (Cognitive Complexity) พิจารณาว่าผู้เรียนได้มีโอกาสใช้ความซับซ้อนทางปัญญาโดยพิจารณาจากการให้ทำแบบทดสอบ โดยเฉพาะแบบทดสอบแบบเลือกตอบ

5. คุณภาพของเนื้อหา (Content Quality) พิจารณาว่าเนื้อหาของงานที่ได้รับเลือกเพื่อประเมิน ต้องมีคุณค่าคุ้มกับเวลาและความพยายามที่ใช้ไปของทั้งผู้เรียนและผู้ประเมินหรือครูหรือไม่

6. ความครอบคลุมของเนื้อหา (Content Coverage) พิจารณาว่าเนื้อหาของงานครอบคลุมหลักสูตรและเป็นตัวแทนที่ดีของหลักสูตรหรือไม่

7. ความมีความหลากหลาย (Meaningfulness) พิจารณาว่าการประเมินนั้นส่งผลต่อประสบการณ์ทางการศึกษาของผู้เรียนและช่วยให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมากหรือไม่

8. ค่าใช้จ่ายและประสิทธิภาพ (Cost/Efficiency) พิจารณาถึงประสิทธิภาพและค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการในการให้คะแนน

ความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริงค่อนข้างใหม่ นั่นก็คือ หมายถึงกระบวนการสังเกต การบันทึก และรวบรวมข้อมูลจากงาน และวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อเด็กเหล่านั้น การประเมินผลจากสภาพจริงจะไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นการประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงในการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นผู้ค้นพบและผู้ผลิตความรู้ นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง รวมทั้งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรและความต้องการของสังคม การประเมินผลจากสภาพจริงจะแตกต่างจากการประเมินผลการเรียนหรือการประเมิน เพื่อรับรองผลงานแบบดั้งเดิม เพราะจะเน้นการให้ความสำคัญกับพัฒนาการและความต้องการช่วยเหลือและการประสบความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนมากกว่าการประเมินผลการเรียนที่มุ่งเน้นให้คะแนนผลผลิต และจัดลำดับที่แล้วเปรียบเทียบกับกลุ่มและจะแตกต่างจากการทดสอบทั่วไปเนื่องจากจะเป็นการวัดผลโดยตรงในสภาพการแสดงออกจริง ๆ ในเนื้อหาวิชา นอกจากนี้การประเมินจากสภาพจริงจะมีความต่อเนื่องในการให้ข้อมูลในเชิงคุณภาพที่เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับแต่ละบุคคลได้

สรุปได้ว่า การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงโดยภาพรวม ก่อให้เกิดประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้เรียน ครูผู้สอนรวมทั้งผู้ปกครอง โดยการใช้เกณฑ์ในการตรวจสอบเกิดจากการตอบสนองต่อการประเมินอย่างยุติธรรม ครอบคลุมคุณภาพของเนื้อหา ความหลากหลายรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น และประสิทธิภาพในการเก็บรวบรวมข้อมูล

สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ได้มีผู้ให้ความหมายในเรื่องกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานการวัดและการประเมินตามสภาพจริง นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายเรื่อง การนำวิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีการวัดและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เช่น

สมนึก นนธิจันทร์ (2540: 76) ได้อธิบายถึง สภาพการวัดและการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่น ครูผู้สอนจะต้องทำการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่าง

รอบคอบรัดกุม เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตน ในส่วนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการประเมินผลตามสภาพจริงนั้น

1.1 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการโดยวิเคราะห์จากหลักสูตรกลางหลักสูตรท้องถิ่น คู่มือการเรียน เป็นต้น

1.2 ทำความชัดเจนกับลักษณะและ ความหมายของผลสัมฤทธิ์เหล่านั้น

1.3 กำหนดแนวทางของงานที่จะต้องปฏิบัติ

1.3.1 งานที่ทุกคนต้องทำ

1.3.2 งานที่ทำตามความสนใจ

1.4 กำหนดรายละเอียดของงาน

1.5 กำหนดกรอบการประเมินหรือทำแผนผังการประเมินเพื่อแสดงความสัมพันธ์ของเนื้อหากับพฤติกรรมที่ต้องการประเมิน

1.6 กำหนดวิธีการประเมิน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน

1.7 กำหนดตัวประเมิน เช่น ผู้สอน ผู้เรียนและผู้ปกครอง กำหนดเกณฑ์การประเมิน นอกจากนี้สำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1. สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและสอดคล้องกับหลักสูตร โดยกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง

2. สถานศึกษากำหนดวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน เพื่อให้พัฒนาสู่มาตรฐานเดียวกัน และให้โอกาสกับผู้เรียน ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. สถานศึกษากำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการให้สามารถวัดและประเมินผู้เรียนได้ทั้งความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติ

4. ครูผู้สอนต้องวิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ สมรรถนะรายวิชา และหัวข้อเพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และสมรรถนะประจำหน่วยและหัวข้อการเรียนรู้

5. ครูผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ เน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่สามารถพัฒนาสมรรถนะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

6. ครูผู้สอนต้องชี้แจงเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติผลงานได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

7. สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ จัดทำคู่มือและตัวอย่างการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง จัดส่งให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในช่วงเดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2557

8. พัฒนาครูผู้สอนและออกนิเทศให้คำแนะนำโดยหน่วยศึกษานิเทศก์แยกเป็นภาคและสาขาวิชา

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของการประเมินตามสภาพจริงด้านกระบวนการวัดและการประเมินตามสภาพจริงสรุปได้ว่าครูต้องทำการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน วางแผนการสอนอย่างรอบคอบรัดกุม โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา ขั้นตอนรายละเอียดการทำงานอย่างชัดเจน ซึ่งทำให้เนื้อหาการเรียนมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้วิธีการประเมินการสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การบันทึก กำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง ไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามศักยภาพของผู้เรียนตามกรอบทิศทางของการประเมินตามสภาพจริง

2. การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน

กรมวิชาการ (2539: 18-26) ได้กล่าวถึงแนวทางไว้ว่า เริ่มต้นอย่างช้าๆ เริ่มต้นในเนื้อหาบางส่วนที่มีความมั่นใจ การขัดเกลาพัฒนาจุดเด่นและเพิ่มพูนสมรรถนะให้คงอยู่ จัดทำตารางกำหนดเวลาในการสะท้อนความคิดเห็นเป็นรายบุคคลและการนำกระบวนการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 เริ่มต้นอย่างช้าๆ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการยอมรับ ทั้งนี้เพราะการริเริ่มแนวคิดที่ใหม่ๆ หากนำไปใช้อย่างรวดเร็ว จะทำให้ครูไม่มีเวลาตรวจสอบ ศึกษาและหาแนวทางที่เหมาะสมในการฝึกในวิธีการใหม่ๆ นั้น โดยปกติแล้วการเริ่มใช้ ใช้นวัตกรรมใหม่อาจจะสร้างเข้าใจและเปิดโอกาสให้มีการทบทวน ปรับปรุงกระบวนการให้เหมาะสม เพราะครูมักจะไม่ใคร่ยอมรับนวัตกรรมใหม่ หากนำไปใช้รวดเร็วเกินไป โดยมักจะพูดว่า ฉันคิดว่ามันคงใช้ไม่ได้ผล ดังนั้นการให้ครูเริ่มต้นอย่างช้าๆ ในการนำวิธีการประเมินผลจากสภาพจริงไปใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การยอมรับในที่สุด

สิ่งสำคัญของการนำวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนครูต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินผลจากสภาพจริง อาจเริ่มต้นโดยการศึกษาเอกสาร การได้ดูวิดีโอทัศน์ ฟังเทป และการศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ดำเนินการประเมินสภาพจริงไปใช้ในชั้นเรียนจะเป็นประโยชน์ ทำให้เกิดความเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น การยอมรับฟังความคิดเห็นของครูที่ใช้เทคนิคการประเมินผลและมาตรฐานที่ยอมรับซึ่งรวมไปถึงการนำการประเมินผลไปใช้ในห้องเรียนกระบวนการประเมินผลตามสภาพจริง ครูส่วนมากต้องปรับแนวคิดเสียใหม่จะต้องตั้งคำถามที่สำคัญ 2 ประการ

คือ ประการแรกจะมีอะไรเป็นตัวบ่งชี้ว่าเด็กได้เกิดการเรียนรู้ ประการที่สอง ต้องการจะช่วยให้เด็กขยายการเรียนรู้หรือขัดเกลาเขาได้อย่างไร ซึ่งงานการตอบคำถามดังกล่าวนี้ ครูจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและวิธีการเรียนของเด็ก วิธีการให้เด็กเข้าสู่การเรียนรู้ กำหนดมาตรฐานของวิชาที่จะให้เกิดการบูรณาการเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอน และยุทธศาสตร์ที่มีคุณภาพในการประเมินจากสภาพจริง

2.2 เริ่มต้นในเนื้อหาสาระบางส่วนที่มีความมั่นใจ การประเมินสภาพจริงนั้น ครูสามารถนำไปใช้ได้กับทุกวิชาในชั้นเรียน และตลอดเวลาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในทุกด้าน ซึ่งครูโดยทั่วไปมักเริ่มต้นอย่างน้อยๆ ในบางเนื้อหาที่ตนรู้สึกสบายใจและมั่นใจจนกว่าจะค้นพบว่าตนเองมีความชำนาญ และพัฒนาความสามารถอย่างดีแล้วจึงขยายวงกว้างไปสู่วิชาอื่นต่อไปจนหมดทั้งโรงเรียนนอกจากนี้ยังมีวิธีอื่นๆ อีกหลายวิธีที่เริ่มต้นกระบวนการการประเมินผลจากสภาพจริงทั้งนี้พึงคำนึงว่าไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด รวมทั้งท่านอาจคิดค้นหาวิธีการประเมินประสิทธิภาพที่แตกต่างกันออกไป ดังตัวอย่างแนวทางดำเนินงาน ดังนี้

2.2.1 ประเมินเรื่อย ๆ ตลอดเวลา (Kid Watching) ในการพัฒนาด้านต่างๆ ของนักเรียน หรือพัฒนาการตามหลักสูตร โดยครูสังเกตนักเรียนอย่างไม่เป็นทางการตลอดเวลาในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและในบริเวณโรงเรียน เช่น ห้องอาหาร กิจกรรมในสนาม ในช่วงการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ครูบางคนอาจเน้นสังเกตในด้านสุนทรียศาสตร์ พัฒนาทางด้านศิลปะ พัฒนาการทางด้านสติปัญญา และพัฒนาการทางด้านร่างกาย ความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น แต่ครูบางคนอาจสนใจเฉพาะการอ่าน การเขียน วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา หรือกระบวนการคิด ครูจะต้องสังเกตนักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2.2.2 การประเมินเรื่อยๆ ตลอดเวลา โดยการกำหนดหัวข้อให้โครงการ โครงการ การกำหนดหัวข้อเรื่องให้นักเรียนทำโครงการ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนได้บูรณาการ ความสามารถในวิชาการหลายด้าน ที่ครูสามารถใช้กระบวนการบูรณาการการเรียนและการประเมินผลเข้าด้วยกัน ในโครงการของนักเรียน ดังกล่าวนี้ ครูจะมีโอกาส สังเกตและประเมินผล ดังนี้

- 1) ทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียนการตั้งคำถามและหาวิธีการที่จะแก้ปัญหานั้น
- 2) ทักษะในการสื่อสาร โดยการพูดและการเขียน ตั้งคำถามอย่างไรนำไปสู่การบันทึกที่เป็นการตอบสนอง การนำเสนอข้อมูลด้วยกราฟิก การตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มและนำเสนอในห้องเรียน

3) ทักษะทางคณิตศาสตร์การนำเสนอข้อมูลของผลการทำงานเป็น

ตาราง

2.2.3 ประเมินเรื่อยๆ ตลอดเวลาโดยเน้นเด็กกลุ่มเล็กๆ เป็นการสังเกตในทางลึก ซึ่งวิธีการนี้ช่วยให้ครูรู้จักเด็กกลุ่มเล็กๆ ในด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยอาจกำหนดเวลาช่วงระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็น 2-3 สัปดาห์ถึงหนึ่งเดือน จากนั้นครูจะเลื่อนไปดูเด็กกลุ่มอื่นๆ ได้อย่างมั่นใจและดำเนินการตลอดภาคเรียนจากประสบการณ์การสังเกตในเชิงลึก ทำให้ครูสามารถมีข้อมูลที่จะประชุมสัมมนากับผู้ปกครองได้ดี

2.3 การขีดเส้นพัฒนาจุดเด่นและเพิ่มพูนสมรรถนะให้คงอยู่เมื่อครูขีดเส้นวิธีการและพัฒนาทักษะระบบสังเกต และกระบวนการในเนื้อหาสาระที่ตนมีความรู้สึกลัวว่าสบายใจและมั่นใจก็จะเพิ่มประสิทธิภาพในการประเมินมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยพัฒนาแนวทางในการนำกระบวนการประเมินผลสภาพจริงไปใช้ในขั้นต่อไป โดยอาจคัดเลือกพัฒนาการในด้านใหม่ๆ หรือ เนื้อหาหลักสูตรด้านอื่นๆ รวมทั้งการจัดโครงการ และกลุ่มของเด็กที่ดำเนินการสังเกตการประเมิน เช่น ครูอาจเพิ่มการประเมินการบูรณาการในการเรียนรู้ การบูรณาการทักษะทางภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน รวมทั้งบูรณาการระหว่างวิชาต่าง

2.4 จัดทำตารางกำหนดเวลาในการสะท้อนความคิดเห็นเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มจุดประสงค์ ก็คือ ครูต้องการเวลาที่ทบทวนการทำงานในกระบวนการประเมิน บันทึก การสังเกตแบบสำรวจรายการ รายงานการประชุม โครงการงานของนักเรียน ผลผลิต และแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) หรือผลงานกระบวนการ (Processfolios) เช่น วิดีทัศน์ และเทปเสียง ครูจะต้องใช้เวลาในการสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในการเรียนการสอนและประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น การกำหนดเวลาดังกล่าว มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความสำคัญของกระบวนการประเมินผลสภาพจริงเพื่อให้ครูได้หยุดคิดและสะท้อนความคิดเห็นการกำหนดเวลาในระหว่างชั่วโมงเรียน หรือก่อนและหลังชั่วโมงเรียน ดังนั้นครูจำเป็นที่จะต้องเริ่มกระบวนการประเมินผลจากสภาพจริงอย่างช้าๆ ด้วยความพอใจ ในเนื้อหาที่รู้สึกกลัวสบายใจและมั่นใจ ครูต้องการพัฒนาความเข้มแข็งและการขีดเส้นในสิ่งที่เขาทำไปแล้วช่วยให้เขาประสบความสำเร็จในการเพิ่มพูนทักษะได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ต้องมีการกำหนด เวลาให้ครูได้แสดงความคิดเห็นของตนเองรวมทั้งการสนทนาแลกเปลี่ยนกับผู้ร่วมงานกระบวนการประเมินผลสภาพจริง

2.5 การนำกระบวนการประเมินตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นทางการ ธรรมเนียมนี้จะครอบคลุมความรู้ในกระบวนการจัดการ โครงสร้างภายในของการประเมินผลจากสภาพจริง ความเข้าใจในข้อจำกัด และรับทราบถึงบทบาทการประเมินผลจากสภาพจริงในกระบวนการประเมินผลโดยรวมทั้งหมด กล่าวคือ

การดำเนินการให้การประเมินผลจากสภาพจริงเข้าไป ในระบบประเมินการวางแผนระบบการครูจำเป็นต้องจัดการให้การประเมินผลจากสภาพจริงเข้าไปสู่ระบบการประเมินอย่างจริงจัง และการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร แผนภูมิ และสัญลักษณ์ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการนำ การประเมินผลจากสภาพจริงให้เข้าสู่ชั้นเรียน เพื่อจะได้ใช้อ้างอิงได้ง่าย สิ่งเหล่านี้สามารถช่วยเหลือ นักเรียนและผู้ปกครองได้ดี ครูอาจกำหนดคำถามหลายข้อที่จะนำมาใช้ในการวางแผนสำหรับการประเมิน จากสภาพจริง ดังต่อไปนี้

2.5.1 นักเรียนจะเริ่มค้นหาที่ไหนครูต้องการข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียน ต้องการเรียนรู้และพัฒนา ข้อมูลอาจจะให้หลากหลายทาง จากการสังเกต การบันทึก การสนทนากับเด็ก ผู้ปกครองและครูอื่นๆ

2.5.2 นักเรียนจะไปทางไหนเด็กมีความตระหนัก มีความต้องการค้นคว้า ในวงจรของการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายสาขาวิชาซึ่งจะต้องตอบคำถาม คือ

- 1) ความรู้ที่นักเรียนต้องการคืออะไรความรู้ครอบคลุมถึงแนวคิด
- 2) ทักษะอะไรที่เด็กต้องการพัฒนา ทักษะครอบคลุมหลายด้าน เช่น ทางกาย สังคม การสื่อสาร การศึกษารวมไปถึงการอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมและอื่นๆ
- 3) คุณลักษณะอะไรที่เด็กต้องการพัฒนาคุณลักษณะครอบคลุมไปถึงทัศนคติ บุคลิกภาพ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ ความสนใจ เป็นต้น
- 4) ความรู้สึกอะไรที่เด็กต้องการพัฒนาเช่น ความรู้สึกถึงความสำเร็จ ความภูมิใจในงาน ความมีพลังในตน ความมีอิสระในการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งเป็นรากฐานขององค์ประกอบ ของกระบวนการเรียนรู้

2.5.3 การวางแผนสำหรับการประเมินผลรวมการประเมินผลรวมมิใช่เป็นเพียงการประเมิน 1-2 ครั้งด้วยการสอบระยะสั้น ๆ ในแต่ละภาคเรียนอีกต่อไป การทบทวน เพิ่มสะสม งานของนักเรียนที่ครูจดบันทึกไว้และข้อมูลจากการประเมินของนักเรียนและผู้ปกครองก็เป็นสิ่งจำเป็น เช่นเดียวกัน เพิ่มสะสมงาน และผลงานของกระบวนการ (Process folios) ของนักเรียนจะเป็นวิธีการรวบรวมผลงานและข้อมูลที่จำเป็น หลักฐานที่แสดงถึงการเรียนรู้ของนักเรียน กระบวนการประเมินผลรวมจะครอบคลุมทั้ง 5 ชั้น ดังนี้

- 1) แสดงจุดเด่นของนักเรียน
- 2) เป็นหลักฐานที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้และพัฒนาการของนักเรียน
- 3) ชี้ให้เห็นสิ่งที่เกี่ยวข้องในการเรียนรู้พัฒนาการและพฤติกรรม
- 4) ชี้อุทิศศาสตร์ในการเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียน

5) แสดงถึงการมีส่วนร่วมของเด็กและผู้ปกครอง

โดยสรุปในการนำวิธีการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมจะทำให้ละน้อยอย่างช้าๆ และให้ดีที่สุด จะทำให้เกิดผลดี เกิดการยอมรับและคงอยู่อย่างมั่นคง ต่อไป

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนเป็นการเริ่มต้นการวัดและประเมินผลอย่างช้าๆ ทุกกระยะ และตลอดเวลา โดยการจัดทำตารางกำหนดการทำงานทั้งเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ได้วางแผนการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินด้วย ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

กรมวิชาการ (2539: 45) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดและการประเมินตามสภาพจริงไว้ดังนี้

1. วิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง การประเมินผลที่ดีที่สุดจะต้องแสดงออกถึงการใช้ปฏิบัติ กระบวนการและผลผลิต ซึ่งมีการวางแผนเก็บข้อมูลย่อยๆ เป็นรายวัน เพื่อสะสมทำเป็นรายงานที่สมบูรณ์ในเวลาว่าง การจัดทำพิมพ์เขียวสำหรับ การวางแผนการประเมินตามสภาพจริง ดังได้กล่าวแล้วว่าจะเริ่มต้นใช้ระบบการประเมินผลตามสภาพจริงนั้นควรเริ่มต้นอย่างช้า ๆ อย่างเข้าใจดี การสะท้อนการวางแผนการประเมินและเริ่มต้นด้วยความเข้าใจถึงเป้าหมายอย่างชัดเจน โดยเน้นจุดสำคัญ คือ 1) การกำหนดจุดประสงค์การประเมิน 2) กำหนดโดเมนที่ต้องการประเมิน 3) ยุทธวิธีหรือเทคนิควิธีที่ใช้ 4) จะนำข้อมูลมาประมวลผลอย่างไรจะจัดเก็บและรายงานอย่างไรเมื่อยกร่างพิมพ์เขียวจะต้องพร้อมที่จะพิจารณารายละเอียดแต่ละองค์ประกอบเพื่อวางแผนประจำวัน นอกจากนี้การวางแผนอาจต้องมีการวางแผนเฉพาะด้าน ดังนี้

1.1 การกำหนดจุดประสงค์การประเมินจุดประสงค์ของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง คือ การแสวงหาข้อมูล การแสดงออกของนักเรียนตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน และเพิ่มศักยภาพ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลที่จะพัฒนาการเรียนการสอนและหลักสูตร โดยจะมีการวางแผน กรอบ ตารางการใช้เครื่องมือและกระบวนการประเมินตลอดภาคเรียน รวมทั้งการตอบสนองวัตถุประสงค์ที่ต้องการประเมิน

1.2 การกำหนดขอบเขตของการประเมิน (Domains) การประเมิน การวางแผน กำหนดขอบเขตการประเมิน จะต้องพิจารณาเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน ความเชื่อมโยง การพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างวิชาต่างๆ ในหลักสูตร โดยพิจารณาลำดับการเรียนรู้ โดยเริ่มจากความตระหนักไปสู่การสำรวจ การสืบสวน และการนำไปใช้ซึ่งจะต้องวางแผนให้ครอบคลุมหัวข้อการเรียนรู้ต่อไป

1.2.1 ความรู้ ได้แก่ ความจริง ความคิดรวบยอด แนวคิด คำศัพท์ เรื่องราว และเนื้อหาสาระ

1.2.2 ทักษะและกระบวนการ ได้แก่ ทางด้านร่างกาย สังคม การพูด การคิด การคำนวณ การวาดภาพ การมีเหตุผล การแก้ปัญหา ยุทธศาสตร์ การเป็นผู้นำ การสื่อสาร การตัดสินใจ การพึ่งตนเอง ความร่วมมือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความต้องการสำรวจค้นคว้า

1.2.3 ความรู้สึก ได้แก่ สมรรถภาพ ความปลอดภัย ความเป็นเจ้าของ ความเชื่อมั่น

1.2.4 คุณลักษณะ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความคิดสร้างสรรค์ คิดหาเหตุผล ความร่วมมือ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความต้องการสำรวจ ค้นคว้า การใช้ความรู้ใหม่และทักษะต่างๆ ภาพรวมการวางแผนทั้งหมด จะต้องพิจารณาถึงยุทธศาสตร์และวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญจากนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.3 เทคนิคและยุทธวิธีการประเมิน

1.3.1 การประเมินอย่างเป็นทางการอาจจะหมายถึงการประเมินด้วยข้อสอบมาตรฐาน ซึ่งแตกต่างจากข้อสอบที่ครูสร้างขึ้นใช้ในการเรียนการสอน จะครอบคลุมไปถึงว่าทำอะไรเมื่อใด ใครทำ และกำหนดเวลาเมื่อใด ผลการสอบจะออกมาเป็นคะแนนที่โดยมากจะเปรียบเทียบกับกลุ่ม ข้อสอบดังกล่าว โดยมากมักจะเป็นข้อสอบมาตรฐานที่ทำขึ้น โดยหน่วยงานสำหรับพัฒนาข้อสอบมาตรฐานโดยเฉพาะ ซึ่งกระทรวง จังหวัด หรือ โรงเรียนกำหนดให้มีการสอนเพื่อคุณภาพการศึกษา เช่น ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อสอบวัดความพร้อม ข้อสอบวินิจฉัย ข้อบกพร่อง ข้อสอบความถนัด ข้อสอบวัดความสามารถทางวิชาการ เป็นต้น

1.3.2 การประเมินแบบไม่เป็นทางการ การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอย่างไม่เป็นทางการซึ่งมีลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

- 1) อยู่บนพื้นฐานของการปฏิบัติ
- 2) ให้ความสำคัญกับจุดแข็งของผู้เรียน
- 3) อยู่บนพื้นฐานของสถานการณ์ที่เป็นจริง
- 4) เน้นทักษะที่แสดงออกอย่างชัดเจน
- 5) เป็นการเรียนอย่างมีความหมาย
- 6) สัมพันธ์กับการเรียนการสอน
- 7) ใช้ได้ตลอดเวลากับทุกสถานการณ์ ที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน
- 8) แสดงภาพรวมของการเรียนรู้ และสมรรถภาพของเด็ก
- 9) ขึ้นอยู่บนพื้นฐานของหลักสูตรที่เป็นสภาพจริง
- 10) เอื้ออำนวยสนับสนุนส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ทุกด้าน

คุณสมบัติดังกล่าวข้างต้น เสนอแนะว่าการประเมินจะมีครูเป็นสื่อกลาง เด็กเป็นศูนย์กลางต้องอยู่กับหลักสูตรดำเนินการตลอดเวลาและสะสมอยู่เรื่อย ๆ รวมทั้งขึ้นอยู่กับทฤษฎีพัฒนาการของเด็ก

ยุทธวิธีการประเมินที่ไม่เป็นทางการ แต่ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ (Rubric) มั่นในความยุติธรรมและสามารถแปลผลได้การประเมินอย่างไม่เป็นทางการ จึงเกิดการแสวงหาวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการประเมินจะต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงสิ่งต่อไปนี้

1) ผนึกเข้าไปกับหลักสูตรที่สอดคล้องกับความเป็นจริง (Authentic Curriculum) และสอดคล้องกับเป้าหมายและจุดประสงค์

2) ชี้นำความรู้ที่เด็กเกิดพัฒนาการ และเรียนรู้ ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3) แสดงหาตัวอย่างที่เป็นตัวแทนทุกขอบเขตของเนื้อหาสาระ

4) เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและโครงการเรียน

5) ดำเนินการตลอดเวลาและสะสมมาจากการสังเกตพฤติกรรมหลายๆ ด้านและตัวอย่างของผลผลิตของเด็ก

6) แสดงออกถึงวัฒนธรรมและวิธีการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

7) เกิดความเชื่อถือและไว้วางใจต่อผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเพื่อนนักเรียนและผู้ปกครอง

1.4 ข้อมูลจากการประเมินจะประมวลจัดเก็บและรายงานอย่างไร เมื่อวางแผนการประเมินภาพรวมอย่างรอบคอบ และครอบคลุมแนวทางที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และความเป็นปรนัย รวมทั้งกำหนดโดเมน ที่จะวัดแล้วจะต้องกำหนดเกณฑ์ที่แสดงถึงความก้าวหน้าหรือความสามารถที่ต้องการประเมิน และจะต้องสำรวจเทคนิควิธีการเพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับการแสดงออกของนักเรียนเทคนิคการประเมินที่เหมาะสมสำหรับครูได้ตลอดเวลา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง กรมวิชาการ (2539: 39-55) กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริงได้ ดังนี้ การสังเกต (Observation) การสัมภาษณ์ (Interview) แบบสอบถาม (Questionnaire) การตรวจงาน การรายงานตนเอง การใช้การบันทึกจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง การใช้ข้อสอบเน้นการปฏิบัติจริง การศึกษารายกรณี (Case Study) ระเบียบสะสม (Cumulative Record) และแฟ้มสะสมงาน (Port Folio)

2.1 การสังเกต เป็นวิธีการที่ดีมากวิธีหนึ่งในการเก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านการใช้ความคิดการปฏิบัติงาน และโดยเฉพาะด้านอารมณ์ ความรู้สึก และลักษณะนิสัยสามารถทำได้ทุกเวลาทุกสถานที่ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน หรือในสถานการณ์อื่นนอกโรงเรียน วิธีการสังเกตทำได้

โดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ การสังเกตโดยตั้งใจหรือมีโครงการสร้าง หมายถึง ครูกำหนดพฤติกรรมที่ต้องสังเกต ช่วงเวลาสังเกตและวิธีการสังเกต (เช่น สังเกตคนละ 3-5 นาที เวียนไปเรื่อย ๆ) อีกวิธีหนึ่งคือ การสังเกตแบบไม่ตั้งใจ หรือไม่มีโครงการสร้าง ซึ่งหมายถึง ไม่มีการกำหนดรายการสังเกตไว้ล่วงหน้า ครูอาจมีกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอดเวลาเพื่อบันทึกเมื่อพบพฤติกรรมการแสดงออกที่มีความหมายหรือสะดุดความสนใจของครู การบันทึกอาจทำได้ โดยย่อก่อนแล้วขยายความสมบูรณ์ภายหลังวิธีการสังเกตที่ดีควรใช้ทั้งสองวิธี เพราะการสังเกตโดยตั้งใจ อาจทำให้ละเลยมองข้ามพฤติกรรมที่น่าสนใจ แต่ไม่มีในรายการที่กำหนด ส่วนการสังเกตโดยไม่ตั้งใจอาจทำให้ครูขาดความชัดเจนว่าพฤติกรรมใดการแสดงออกใด ที่ควรแก่การสนใจและบันทึกไว้ เป็นต้น ข้อเตือนใจสำหรับการใช้วิธีสังเกต คือ ต้องสังเกตหลาย ๆ ครั้งในหลาย ๆ สถานการณ์ (การเรียน การทำงานตามลำพังการทำงานกลุ่ม การเล่นเกม การเข้าสังคมกับเพื่อน การวางตัว ฯลฯ) เมื่อมีเวลาผ่านไประยะหนึ่ง ๆ (2-3 สัปดาห์) จึงนำข้อมูลเหล่านี้มาเพื่อพิจารณาสักครั้งหนึ่งเครื่องมืออื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึกกระบวนเสถียร เป็นต้น

2.2 การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้เก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านต่างได้ดี เช่น ความคิด (สติปัญญา) ความรู้สึก กระบวนการขั้นตอนในการทำงาน วิธีแก้ปัญหา ฯลฯ อาจใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มั่นใจมากยิ่งขึ้น

ข้อแนะนำบางประการเกี่ยวกับการสัมภาษณ์

- 1) ก่อนสัมภาษณ์ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนก่อนเพื่อทำให้การสัมภาษณ์เจาะตรงประเด็นและได้ข้อมูลยิ่งขึ้น
- 2) เตรียมชุดคำถามล่วงหน้าและจัดลำดับคำถามช่วยให้การตอบไม่วกวน
- 3) ขณะสัมภาษณ์ครูใช้วาจา ท่าทาง น้ำเสียงที่อบอุ่นเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัย และแน่วโน้มให้นักเรียนอยากพูด/เล่า
- 4) ใช้คำถามที่นักเรียนเข้าใจง่าย
- 5) อาจใช้วิธีสัมภาษณ์ทางอ้อม คือ สัมภาษณ์จากบุคคลที่ใกล้ชิดกับนักเรียน เช่น เพื่อนสนิท ผู้ปกครอง เป็นต้น

2.3 แบบสอบถาม หมายถึง ชุดของข้อความที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ผู้ตอบซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลโดยตรงเขียนตอบในเรื่องใดเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องการศึกษา แบบสอบถามเป็นเครื่องมือวิจัยที่นิยมใช้กันมากชนิดหนึ่ง ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ หนึ่งสื่อนำ คำชี้แจงในการตอบเนื้อหาของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้มีหลายลักษณะ ดังนี้

- 1) แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ มักใช้เพื่อต้องการวัดความรู้ หรือเป็นแบบทดสอบที่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว

2) แบบประมาณค่า เป็นแบบสอบถามที่กำหนดให้ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยตอบเป็นคำตอบเพียงคำตอบเดียว มักใช้วัดเจตคติ ความคิดเห็น หรือ ความเชื่อของผู้ตอบ

3) แบบสอบถามชนิดปลายเปิด เป็นแบบสอบถามที่มีรูปแบบของคำถาม ในลักษณะที่ถามอย่างกว้างๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบได้ตามเสรี มักใช้เมื่อต้องการข้อมูลหรือความคิดเห็น อย่างกว้างๆ

2.4 การตรวจงาน เป็นการวัดและประเมินผลที่เน้นการนำผลการประเมินไปใช้ทันทีใน 2 ลักษณะ คือ เพื่อการช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อปรับปรุงการสอนของครู จึงเป็นการประเมิน ที่ควรดำเนินการตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัด ผลงานภาคปฏิบัติ โครงการ/โครงการต่างๆ เป็นต้น งานเหล่านี้ควรมีลักษณะที่ครูสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของนักเรียนได้ เช่น แบบฝึกหัด ที่เน้นการเขียนตอบ เรียบเรียง สร้างสรรค์ (ไม่ใช่แบบฝึกหัดที่เลียนแบบข้อสอบเลือกตอบ ซึ่งมักประเมิน ได้เพียงความรู้ความจำ งาน โครงการ โครงการงาน ที่เน้นความคิดขั้นสูงในการวางแผนจัด การดำเนินการ และแก้ปัญหาสิ่งที่ควรประเมินควบคู่ไปด้วยเสมอในการตรวจงาน (ทั้งงานเขียนตอบและปฏิบัติ) คือ ลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน

ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับการตรวจงาน โดยปกติครูมักประเมินนักเรียนทุกคนจากงานที่ครูกำหนดขึ้นเดียวกัน ครูควรมีความยืดหยุ่นการประเมิน จากการตรวจงานมากขึ้น ดังนี้

1) ไม่จำเป็นต้องนำชิ้นงานทุกชิ้นมาประเมิน อาจเลือกเฉพาะชิ้นงานที่นักเรียน ทำได้ดีและบอกความหมาย/ความสามารถของนักเรียนตามลักษณะที่ครูต้องการประเมินได้ วิธีนี้เป็น การเน้น“จุดแข็ง” ของนักเรียน นับเป็นการเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนพยายามผลิตงานที่ ดี ๆ ออกมามากขึ้น

2) จากแนวคิดตามข้อ 1 ชิ้นงาน ที่หยิบมาประเมินของแต่ละคน จึงไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกัน เช่น นักเรียนคนที่ 1 งานที่ (ทำได้ดี) ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 2, 3, 5 ส่วนนักเรียนคนที่ 2 งานที่ควรหยิบมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 1, 2, 4 เป็นต้น

3) อาจประเมินชิ้นงานที่นักเรียนทำนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้ก็ได้ แต่ ต้องมั่นใจว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนทำเองจริง ๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนทำเองที่บ้าน และนำมาใช้ที่ โรงเรียนหรืองานเลือกต่าง ๆ ที่นักเรียนทำขึ้นเองตามความสนใจ เป็นต้น การใช้ข้อมูล หลักฐาน ผลงานอย่างกว้างขวาง จะทำให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น และประเมินความสามารถของนักเรียนตาม สภาพที่แท้จริงของเขาได้แม่นยำยิ่งขึ้น

4) ผลการประเมิน ไม่ควรบอกเป็นคะแนนหรือระดับคุณภาพ ที่เป็นเฉพาะตัวเลขอย่างเด็ดขาด แต่ควรบอกความหมายของผลคะแนนนั้นด้วย

2.5 การรายงานตนเอง เป็นการให้นักเรียนเขียนบรรยายหรือตอบคำถามสั้น ๆ หรือ ตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งความรู้ ความเข้าใจ วิธีคิด วิธีทำงานความพอใจในผลงาน ความต้องการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542: 187-188)

2.6 การใช้บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนผลงานนักเรียน โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากเพื่อนนักเรียน จากผู้ปกครอง

2.7 การใช้ข้อสอบแบบเน้นการปฏิบัติจริง ในกรณีที่ครูต้องการใช้แบบทดสอบข้อเสนอแนะให้ใช้แบบทดสอบภาคปฏิบัติที่เน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) ปัญหาต้องมีความหมายต่อผู้เรียน และมีความสำคัญเพียงพอที่จะแสดงถึงภูมิความรู้ของนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ
- 2) เป็นปัญหาที่เลียนแบบสภาพจริงในชีวิตของนักเรียน
- 3) แบบสอบต้องครอบคลุมทั้งความสามารถและเนื้อหาตามหลักสูตร
- 4) นักเรียนต้องใช้ความรู้ความสามารถ ความคิดหลาย ๆ ด้านมาผสมผสาน และแสดงวิธีคิด ได้เป็นขั้นตอนที่ชัดเจน
- 5) ควรมีคำตอบถูกได้หลายคำตอบ และมีวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี
- 6) มีเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบอย่างชัดเจน

2.8 การศึกษารายกรณี (Case Study) การศึกษารายกรณีเป็นการศึกษารายละเอียดที่ต่อเนื่องกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง จนได้ข้อเท็จจริง หรือรายละเอียดที่พอจะวิเคราะห์หรือตีความได้ถูกต้อง และเป็นจริงของบุคคลหรือสิ่งที่ต้องการศึกษา

จุดมุ่งหมายของการศึกษารายกรณี

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่า มีผู้ตั้งจุดมุ่งหมายในการศึกษารายกรณีไว้มากมาย แต่พอสรุปได้ดังนี้

- 1) เพื่อเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การวินิจฉัยและการรักษา (กัน-แก้ว)
- 2) เพื่อใช้ในการวิจัย
- 3) เพื่อใช้ในการทำความเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
- 4) เพื่อสืบค้นหาผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษ
- 5) เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กของตนยิ่งขึ้น

- 6) เพื่อทำความเข้าใจผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง
- 7) เพื่อติดตามผลการใช้เทคนิค
- 8) เพื่อใช้ประกอบการแนะแนวให้คำปรึกษา
- 9) เพื่อใช้ประโยชน์ในกรณีอื่น ๆ

ประโยชน์ของการศึกษารายกรณี การศึกษารายกรณีทำให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรง คือ ประโยชน์แก่ผู้ศึกษาเอง คือ จะทำให้เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ศึกษาเป็นคนใจกว้าง หนักแน่น รู้จักเหตุผลในการเชื่อถือข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการรวบรวมอย่างละเอียดรอบคอบ ส่วนประโยชน์ทางอ้อมจะทำให้ช่วยเหลือผู้รับการศึกษาได้ถูกต้องทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้รับการศึกษาเข้าใจตนเองอันจะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น

หลักของการศึกษารายกรณี การศึกษารายกรณีเป็นการหาข้อมูล การบันทึกข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย จนเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าการศึกษารายกรณีเป็นวิธีการศึกษาที่เจาะลึกเฉพาะที่สามารถเชื่อถือได้ ในทางทฤษฎี ผู้ที่จะทำการศึกษารายกรณีต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และได้รับการฝึกฝน จนเกิดความชำนาญในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการวินิจฉัยข้อมูลที่รวบรวมได้ จึงจะทำให้การศึกษาเป็นที่เชื่อถือและยอมรับได้ แต่ในการปฏิบัติแล้ว บุคคลดังกล่าวยังมีน้อยมาก จึงจำเป็นต้องใช้บุคคลเท่าที่มีอยู่ เช่น ครู อาจารย์ ในสถานศึกษาเป็นผู้ศึกษา แต่จำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษา

การศึกษารายกรณีเป็นการศึกษาที่ใช้เทคนิควิธีและเครื่องมือที่หลากหลาย ศึกษาทุกแง่ทุกมุม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง มีการวิเคราะห์ ตีความ และสรุปอย่างละเอียด จึงเชื่อมั่นได้ว่าการศึกษารายกรณีเป็นการหาข้อมูลประกอบการประเมินผลจากสภาพจริงที่ดีที่สุดอีกวิธีหนึ่ง

2.9 ระเบียบสะสม (Cumulative Record) ระเบียบสะสมเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญมากเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาขึ้นมา ระเบียบสะสมนอกจากจะรายงานผลการเรียนและพฤติกรรมกรเรียนแต่ละวิชาครูประจำชั้นยังบรรยายสรุปพฤติกรรมที่เด่น ๆ ทั้งทางบวกและทางลบไว้ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาพัฒนาการของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน

ประโยชน์ของระเบียบสะสม กล่าวถึงส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลจากสภาพที่แท้จริง ดังต่อไปนี้

- 1) ใช้ในการศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน หลักฐานที่บันทึกในระเบียบสะสม จะใช้เวลาในการรวบรวมเป็นปี ๆ ช่วยให้เห็นแนวโน้มพัฒนาการและการเจริญเติบโตของผู้เรียนใน

ด้านต่าง ๆ ระเบียบสะสมจะช่วยให้เห็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความมั่นใจ และคุณค่าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวผู้เรียน นอกจากนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถูกต้องในตัวของเขา และช่วยให้เขาได้เจริญเติบโตไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม

2) ใช้ในการศึกษาความสามารถพิเศษของผู้เรียนระเบียบสะสมช่วยให้ผู้สอนรู้จักผู้เรียนแต่ละคน และจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างถูกต้อง

3) ใช้ในการช่วยผู้เรียนในการแก้ปัญหาส่วนตัว ระเบียบสะสมจะช่วยให้มองเห็นปัญหา และสาเหตุของปัญหาของผู้เรียนในการบันทึกข้อมูลจะต้องรวบรวมและสะสมไว้ในรูปของการบันทึกที่แสดงถึงพัฒนาการและความเจริญเติบโตของผู้เรียนทุก ๆ ด้านเป็นระยะ ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนในอนาคต ฉะนั้นระเบียบสะสมจึงเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งที่ใช้ในการประเมินผลจากสภาพที่แท้จริง

2.10 การประเมินผล โดยใช้แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น (Portfolio Assessment) การประเมินผลจากสภาพจริง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน เป็นเทคนิควิธีการประเมินผลการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมนแพร่หลายมากในต่างประเทศ และกำลังเข้ามามีบทบาทต่อการวัดและประเมินผลในประเทศไทย ในปัจจุบัน ด้วยการประเมินผลตามวิธีการนี้ผู้คิดอยู่กับการสอนที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียน การสอนอย่างชัดเจน ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ จะได้กล่าวถึงอย่างละเอียดในตอนต่อไป

การวัดและประเมินผลจากสภาพจริง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงานดีเด่น จะมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือ

1. ใช้วิธีการประเมินทั้ง 10 ข้อ ดังกล่าวข้างต้น และให้ครูผู้สอนแยกประเมินตามจุดประสงค์
2. ใช้วิธีการประเมินแฟ้มสะสมผลงานดีเด่น โดยใช้ข้อสรุปประกอบ หรือวิธีการประเมินใน

10 ข้อข้างต้นแล้ว นำส่วนที่สำคัญหรือที่จะประเมินมารวบรวมไว้ที่แฟ้มสะสมผลงานในแต่ละรายวิชา เรียงตามจุดประสงค์ เพื่อทำการประเมินอย่างนี้ได้ (สมนึก นนธิจันทร์.2544: 78-97)

สรุปได้ว่าการใช้วิธีการวัดและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยการกำหนด จุดประสงค์ขอบเขตการวัดและประเมินผล โดยครอบคลุมถึงการออกข้อสอบ รวมทั้งการวางแผนสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความหลากหลายรวมทั้งกำหนดข้อคำถามโดยคำนึงถึงความยากง่ายที่เหมาะสมกับนักเรียนใช้เทคโนโลยี เทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ๆ ตลอดเวลา

ซึ่งหากเปรียบเทียบลักษณะของการวัดและประเมินผลที่ใช้กันมาก่อนหน้านี้ กับการวัดและประเมินตามสภาพจริงแล้ว สามารถสรุปเปรียบเทียบความแตกต่างได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 การเปรียบเทียบลักษณะของการวัดและประเมินผลที่มีใช้อยู่โดยทั่วไปกับการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

ที่	การวัดและประเมินผลที่มีใช้อยู่โดยทั่วไป	การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง
1	เน้นที่พฤติกรรมเดียว	เน้นการใช้ความคิด ยุทธศาสตร์ในการเรียนรู้ที่ซับซ้อนหลายเชิง
2	หยุดการเรียนการสอนในขณะที่ประเมิน	การเรียนการสอนดำเนินไปตามปกติ
3	แยกตัวออกจากการสอนหรือวงจรการเรียน	เป็นเหตุการณ์ต่อเนื่อง โดยเป็นส่วนประกอบหนึ่งในการสอนหรือวงจรการเรียนของผู้เรียน
4	แคบ	กว้าง
5	ใช้ตัวเลข	ใช้ข้อความ
6	ขยายการใช้แบบทดสอบต่อไป	ใช้วิธีการประเมินหลายชนิด
7	ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ที่ไม่มีปฏิกิริยา	ผู้เรียนคือผู้สร้างความรู้ที่โดดเด่น
8	ไม่เป็นสภาพจริงของกระบวนการเรียนรู้	เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้โดยปกติ
9	ครูอยู่นอกระบบการประเมิน	ครูเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประเมิน
10	อาศัยการวัดและประเมินจากบุคคลภายนอก	อาศัยการประเมินผลโดยตนเอง (ผู้เรียน) เป็นสำคัญ
11	ใช้เกณฑ์มาตรฐานตายตัวเป็นตัวกำหนดความสำเร็จ	ใช้เกณฑ์ที่ยืดหยุ่นหลากหลายเป็นตัวกำหนดความสำเร็จ
12	อาศัยวิธีคิดที่เหมือนกันกับคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว	อาศัยวิธีคิดและคำตอบที่ต่างกันก็ได้
13	จุดเน้นอยู่ที่การแยกทักษะต่างๆ ออกจากกัน	จุดเน้น คือ การบูรณาการการเรียนรู้ทุกด้านเข้าด้วยกัน
14	การวัดผลอยู่ในขอบเขตของแต่ละวิชา	ใช้กระบวนการของสหวิทยาการ

ที่มา: สมนึก นนธิจันทร์. 2544: 76

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า จะศึกษาสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอน วางแผนการสอนอย่างรอบคอบรัดกุม โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดผลสัมฤทธิ์ของรายวิชา ขั้นตอนรายละเอียดการทำงานอย่างชัดเจนซึ่งทำให้นิเื่อหาการเรียนมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้วิธีการประเมิน การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การบันทึก กำหนดเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง ไปสู่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามศักยภาพของผู้เรียนตามกรอบทิศทางของการประเมินตามสภาพจริง

2. ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน เป็นการเริ่มต้นการวัดและประเมินผลอย่างซ้ำๆ ทุกระยะและตลอดเวลา โดยการจัดทำตารางกำหนดการทำงานทั้งเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีการพัฒนา เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ อยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ได้วางแผนการประเมินผลโดยใช้เพิ่มสะสมงาน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินด้วย ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

3. ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง ด้วยการกำหนดจุดประสงค์ขอบเขตการวัดและประเมินผลโดยครอบคลุมการออกข้อสอบ รวมทั้งการวางแผนสร้างและใช้เครื่องมือประเมินผลได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีความหลากหลาย กำหนดข้อคำถามโดยคำนึงถึงความยากง่ายที่เหมาะสมกับนักเรียนใช้เทคโนโลยีเทคนิคการวัดและประเมินผลใหม่ๆ ตลอดเวลา

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ทั้ง 3 ด้าน เพื่อนำผลวิจัยที่ได้พัฒนาเรื่องการเรียนการสอนต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยเอกสารต่างๆ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดประเมินผลตามสภาพจริง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วิจัยในประเทศ

วินิตา วรรณวิวัฒน์ (2540: 32) ได้ศึกษาการศึกษาความรู้และเจตคติของครูที่มีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตามระเบียบการประเมินผลการเรียน

ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะครูที่มีอายุและประสบการณ์ในการสอนต่างกันนั้น มีโอกาสได้รับความรู้หรือคำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับการประเมินผลเท่าๆ กัน จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง และครูที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงสูงกว่าครูที่มีอายุตั้งแต่ 46 ปี และครูที่มีอายุ 35-45 ปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศรินยา ไทรงาม (2541: 78) ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่าสภาพการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมาก และพบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง

ณรงค์ แจ่มใจ (2542: 56) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการวัดและประเมินผลการเรียน ความรู้ความเข้าใจ ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของอาจารย์ผู้สอน สายอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ ปัญหาในการวัดและประเมินผลการเรียน จำแนกตามสาขาวิชาที่สอนตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่าสภาพการวัดและประเมินผลการเรียน ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเป็นดังนี้ คือ การวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎี อาจารย์ผู้สอนใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบมากที่สุด การวัดผลภาคปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนใช้ชิ้นงานเป็นเครื่องมือในการวัดผลภาคปฏิบัติ มีจุดเน้นด้านคุณภาพของงาน การวัดเจตคติ มีการวัดด้านเจตคติ โดยใช้แบบวัดความรับผิดชอบเป็นเครื่องมือวัดมากที่สุด การประเมินผลการเรียน ผู้สอนมีการวัดความรู้ความสามารถของนักเรียนในระดับความเข้าใจ และจะทำการประเมินเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน การสร้างและพัฒนาข้อสอบ กรณีที่มีผู้สอนคนเดียวสร้างข้อสอบโดยการปรับปรุงจากข้อสอบเก่า กรณีที่มีผู้สอนหลายคนจะสร้างข้อสอบใหม่โดยใช้วิธีการออกข้อสอบร่วมกัน การตัดเกรดจะใช้แบบอิงเกณฑ์และอิงกลุ่มร่วมกันมากที่สุด การตัดเกรดแบบอิงกลุ่มจะดูคะแนนดิบแล้วพิจารณาว่าจะได้เกรดอะไร ร้อยละเท่าไร ส่วนการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์จะตั้งเกณฑ์ไว้ก่อนสอบแต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงเกณฑ์ได้

เฟื่องฟ้า เรืองเวช (2547: 125-128) ได้ศึกษาบรรณนิทัศน์ เรื่อง การวัดและประเมินผล การศึกษา ซึ่งผลการศึกษาประเด็นสำคัญของบรรณนิทัศน์สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผลเป็นการตัดสินคุณค่า คุณลักษณะและความสามารถของบุคคล โดยอาศัยข้อมูลจากการวัด เพื่อนำผลไปพัฒนาและปรับปรุงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้มีการพัฒนาการศึกษาและส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี หลักการวัด และประเมินผลการศึกษาต้องมีการกำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษา

ที่กำหนดในหลักสูตร ต้องดำเนินการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับสิ่งที่วัดและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล กระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษา มีการจัดกิจกรรมระหว่าง การวัดและประเมินผลให้ตรงตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน เลือกวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับภาระงาน เลือกใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพและเหมาะสม ประเมินด้วยความยุติธรรมและใช้ผลของการวัดให้คุ้มค่า เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ประเมินผู้เรียน มีหลายรูปแบบ ผู้ทำการวัดต้องวิเคราะห์ว่าสถานการณ์ใดควรใช้เครื่องมือชนิดใดวิธีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลต้องสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ขั้นตอนการเรียนรู้ และพฤติกรรมของผู้เรียน ผู้สอนต้องศึกษาและดัดแปลงใช้ให้สัมพันธ์กับธรรมชาติและสภาพผู้เรียนซึ่งแตกต่างกันสภาพของการวัดและประเมินผลพบปัญหา ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในการวัด และประเมินผล ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกระบวนการ ครูมีภาระงานมากนอกเหนือจากการสอน วัสดุอุปกรณ์ไม่เพียงพอ งบประมาณมีจำกัด และผู้บริหารไม่สนใจในการวัดและประเมินผล นักเรียนต้องมีความพร้อมในเรื่องที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผล เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า ความสำเร็จ สำหรับใช้เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในการเรียนการสอนต่อไป

อับดุลฮามิด จะปะเกีย (2547: 66-67) กล่าวถึงปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ซึ่งทางโรงเรียนประสบปัญหาการจัดทำหลักสูตรค่อนข้างมาก มีปัญหาทั้งด้านความไม่ชัดเจนของโครงสร้างหลักสูตร ความไม่เข้าใจในการจัดทำสาระหลักสูตร และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่อง การวัดและประเมินผล เนื่องจากทุกโรงเรียนต้องจัดทำหลักเกณฑ์การวัดผลประเมินผลเป็นของโรงเรียนเอง สำหรับใช้ในการประเมินผลตามสภาพจริงของแต่ละโรงเรียน และในส่วนของข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานประกันคุณภาพตามความคิดเห็นของครู มีการเสนอแนะว่าควรให้มีการประเมินผลผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ฉัตรวรินทร์ วรดิษฐ์ (2548: 72-75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมสาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า สภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสาขาการขาย คอมพิวเตอร์ บัญชี ตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พบว่ามีระดับการปฏิบัติด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย อยู่ในระดับมาก ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของอาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พบว่า มีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพุทธิพิสัย อยู่ในระดับน้อย มีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย อยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์ผู้สอน ที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและสาขาที่ทำการสอนต่างกันจะมีสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คูสิต วิพรรณะ (2548: 118-121) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการประเมินผลตามสภาพจริง มีดังนี้ 1. กำหนดการพัฒนากระบวนการประเมินผลตามสภาพจริงเป็น 3 ระยะ คือ ระยะกำหนดเพิ่ม การประเมิน ระยะดำเนินการ และระยะประเมินสรุปผล 2. ผลการพัฒนากระบวนการประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย (1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริงโดยใช้เทคนิค วิธีการสอน หลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย เทคนิควิธีการค้นพบความรู้ด้วยตนเอง การอภิปราย การทำโครงการ การทำงานกลุ่ม และวิธีการแบบเปิด มีการจัดชั้นการสอน คือ ชั้นที่ 1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ของตนที่มีแต่เดิม กับความรู้เรื่องต่อไป ชั้นที่ 2 ชี้นำดำเนินการสอนเป็นชั้นที่ต้องกำหนดกิจกรรมหรือภาระงาน รวมทั้งการสร้างชิ้นงานของตนเอง จากนั้นได้นำเสนอผลที่ได้ การทำกิจกรรมหรือภาระงาน ชั้นที่ 3 การสรุป เป็นขั้นตอนที่มีการประมวลองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการได้จัดกิจกรรมเรียนรู้ และชั้นที่ 4 การประเมินผล การเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทั้งในด้านความรู้ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (2) ได้เครื่องมือการประเมินผลตามสภาพจริง คือ แบบฝึกทำขบทเรียน แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินผลงานโครงการรายบุคคล แบบประเมินผลการปฏิบัติภาระงาน แบบประเมินผลกรปฏิบัติภาระงาน แบบประเมินการนำเสนอในชั้นเรียน โครงการรายบุคคลแบบประเมินการจัดนิทรรศการ โครงการกลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน และแบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม แบบประเมินพฤติกรรมกรสอน แบบประเมินตนเองต่อพฤติกรรมกรเรียนรู้ และแบบประเมินตนเองในการทำโครงการรายบุคคล

ผลการพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านความรู้ กำหนดเกณฑ์การผ่าน ร้อยละ 60 พบว่าผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่ทำแบบฝึกทำขบทเรียนในวงจรปฏิบัติการที่ 1, 2 และ 3 ทุกคนผ่านเกณฑ์ และผลงานการทำโครงการในวงจรที่ 2 พบว่า ทุกคน ผ่านเกณฑ์ เช่นเดียวกัน สำหรับการทำแบบทดสอบวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ ทั้ง 4 วงจร ปรากฏว่า วงจรปฏิบัติการที่ 1 มีจำนวนผู้เรียนผ่านเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 69.2 ส่วนวงจรปฏิบัติการที่ 2, 3 และ 4 ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 92.3 สำหรับผลสัมฤทธิ์ในการเรียน พบว่า มีผู้เรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 79.6 2) ด้านทักษะกระบวนการ การปฏิบัติ

กระบวนการทำงาน และการนำเสนอ ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่วงจรที่ 1 ถึงวงจรที่ 4 จากระดับพอใช้เป็นระดับดี และ 3) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การทำงานกลุ่ม ซึ่งพบว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมการทำงานกลุ่มในระดับพอใช้ถึงระดับดี และพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจากระดับที่พอใช้ ถึงดีมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ซัวแทม (พวงเพชร ขาวปลอด. 2546: 40; อ้างอิงจาก Suurtamm. 1999) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อการปฏิบัติ และความเกี่ยวข้องกับการประเมินผลตามสภาพจริง กรณีศึกษาของครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษา 5 กรณี การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาความเข้าใจถึงคุณค่าความสำเร็จและความยากของประเมินตามสภาพจริงของโปรแกรมคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมและสามารถให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมได้ กระบวนการเชิงประมาธรวมถึงการสัมภาษณ์ การบันทึกการรวบรวมของตัวอย่างการประเมินและการสังเกตชั้นเรียนที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและเพื่อบรรยายกรณีศึกษาทั้ง 5 กรณีที่เป็นการประเมินตามสภาพจริง คือ เทคนิคการบันทึกการปฏิบัติแบบรูบิค แบบตรวจสอบรายการและการประเมินจากเพื่อน และการประเมินตนเองผลการวิจัย พบว่าครูและผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและความก้าวหน้าทางอาชีพของครูในเรื่องการประเมินมีนัยสำคัญทางสถิติ

โคลเลอร์ (อภิญา เหมระ. 2544: 76; อ้างอิงจาก Wolfgang Kohler. 1999) ที่อธิบายว่าการที่บุคคลจะเกิดการหยั่งรู้ได้เร็วหรือช้า นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของบุคคลในครั้งก่อน ดังนั้นผู้ที่เคยมีประสบการณ์ย่อมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ดีกว่า จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ใช้เพิ่มสะสมงานเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินนักเรียน ซึ่งไม่ค่อยมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง งานวิจัยในต่างประเทศ มีงานวิจัยที่เป็นการประเมินตามสภาพจริงเกี่ยวกับ การพัฒนาและการจัดกระบวนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนการปฏิบัติ และการบูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียนดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัญหาในการประเมินตามสภาพจริงของครูคณิตศาสตร์ที่มีประสบการณ์การสอนและสาขาที่สำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน เพื่อเป็นข้อมูลในการนำไปสู่การพัฒนาครูผู้สอนอย่างแท้จริงต่อไป

โคเรทซ์ และคณะ (ประสงค์ สกุลซึ้ง. 2544: 62; อ้างอิงจาก Korets; et al. 1994: 5-16) ได้วิจัยเพิ่มสะสมงานที่รัฐเวอร์มอนต์ โดยเริ่มต้นโครงการนวัตกรรมในการประเมินความสามารถโดยใช้เพิ่มสะสมงานของนักเรียนที่ได้ร่วมกันกับครูสร้างขึ้นในช่วงเวลา 1 ปี ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนเกรด 4 และ 8 โดยกำหนดให้นักเรียนส่งงานเขียนที่ดีที่สุดและงานเขียนอื่นที่กำหนด

โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า โดยครูทำงานด้านการเรียนการสอนโดยมุ่งให้ครูระบุงานให้นักเรียน โดยสอดคล้องกับสภาพชีวิตจริงด้วย ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษาค่าความเที่ยงตรง (Reliability of Reters) โทมัส (Thomas. 1994: 301) ได้วิจัยเรื่องความเข้าใจของครูผู้สอนในการเปลี่ยนวิธีการสอน จากการปฏิบัติในการวัดผลตามสภาพจริงของครูผู้สอน ใช้วิธีโดยเขาได้นำแบบสอบถามไปสอบถามครูผู้สอนที่นำเอาวิธีการวัดผลสภาพจริงที่ครูปฏิบัติและแนะนำไปใช้ในโรงเรียนทำให้ทราบว่า ครูเหล่านั้นตอบว่า เมื่อใช้วิธีการวัดผลสภาพจริงจากการจัดสอนที่ในโรงเรียน แล้วพบว่าอุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปทั้งสภาพการณ์และเงื่อนไขในการจัดการเรียนการสอนก็เปลี่ยนแปลงไปด้วย การวัดและการประเมินเปรียบได้ดังกุญแจที่ช่วยให้ครูได้รู้จักนักเรียนในทุกๆ ด้าน ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ที่ทำให้ครูรู้ว่า นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้างตลอดจนนักเรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการเรียนและจัดได้ว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ครบวงจร

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่างานวิจัยในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ใช้เครื่องในการวัดและประเมินนักเรียน ซึ่งไม่แตกต่างกันมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวัดและประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริง งานวิจัยในต่างประเทศ มีงานวิจัยที่เป็นการประเมินตามสภาพจริงเกี่ยวกับการพัฒนาและการจัดกระบวนการสอนของครูและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนการปฏิบัติและการ บูรณาการให้เข้ากับการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาสภาพการวัด และการประเมินตามสภาพจริง ในสถาบันสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา เพื่อเป็นข้อมูลในการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของผู้เรียน พร้อมพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันต่อยุคสมัยปัจจุบัน โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลผู้เรียนมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. วิธีสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนใน จังหวัดสงขลา จำนวน 790 คน คือ วิทยาลัยเทคโนโลยีพัฒนวิชาการสงขลา จำนวน 9 คน วิทยาลัย อาชีวศึกษาบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา จำนวน 60 คน วิทยาลัยวชิราโปลีเทคนิค จำนวน 41 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีสงขลา จำนวน 110 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ จำนวน 26 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการ จำนวน 88 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีอุดมศึกษาพัฒนวิชาการ จำนวน 130 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่บริหารธุรกิจสากล จำนวน 40 คน วิทยาลัยเทคโนโลยี หาดใหญ่ จำนวน 67 คน วิทยาลัยเทคโนโลยีนครหาดใหญ่ จำนวน 30 คน วิทยาลัยพัฒนวิชาการหาดใหญ่ จำนวน 200 คน และ โรงเรียนส่องแสงพัฒนวิชาการ จำนวน 55 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนจำนวน 324 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการใช้ตารางเครซีเมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ตามสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2555 จากประชากร จำนวน 790 คน กำหนด ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน ตามสัดส่วนดังตาราง

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	วท.หาดใหญ่อำนวยการวิทย์	88	34
2	วท.อุดมศึกษาพาณิชย์การ	130	50
3	วท.หาดใหญ่บริหารธุรกิจสากล	40	16
4	วท.หาดใหญ่	67	26
5	วท.นครหาดใหญ่	30	12
6	วิทยาลัยพาณิชย์การหาดใหญ่	200	77
7	วท.พาณิชย์การสงขลา	9	4
8	วิทยาลัยอาชีวศึกษาบริหารธุรกิจวิทยาสงขลา	60	24
9	วิทยาลัยวชิราโปลีเทคนิค	41	16
10	วท. เทคโนโลยีสงขลา	110	43
11	ส่องแสงพาณิชย์การ	55	22
รวม		790	324

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกได้เป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาการประเมินผลตามสภาพจริง

วิธีสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายการสร้างแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
2. ศึกษานิยาม ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
3. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ มี 45 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงานการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 15 ข้อ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ และ ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 15 ข้อ

ขั้นการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ตามรายชื่อในภาคผนวก) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปผลการพิจารณา พบว่า ข้อคำถามที่ใช้ได้จำนวน 35 ข้อ ในด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 13 ข้อ ด้านการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริงในการเรียนการสอน จำนวน 11 ข้อ และด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 11 ข้อ ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .67 ถึง 1.00 จำนวน 30 ข้อ
2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับครูสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทำการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 19 มิถุนายน 2555 ถึงวันที่ 19 กรกฎาคม 2555 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายชื่อกับคะแนนรวมคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปไว้ คือ ด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง จำนวน 10 ข้อ ด้านการนำวิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน จำนวน 10 ข้อ ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงจำนวน 10 ข้อ

รวมจำนวน 30 ข้อ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .22 - .88 แล้วนำข้อมูลมาตรวจสอบหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น

3. หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (α -coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .93 ได้ค่าความเชื่อมั่นด้านกระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินการการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เท่ากับ .90 ด้านการนำวิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน เท่ากับ .95 และด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงเท่ากับ .94

4. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแต่ละข้อ ได้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนแต่ละข้อคำถาม ดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	มีคะแนน 4
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	มีคะแนน 3
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	มีคะแนน 2
ไม่เคยปฏิบัติเลย	มีคะแนน 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล กระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดอาชีวเอกชน ในจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบูรณพัฒนศึกษาและผู้อำนวยการ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ยื่นต่อผู้อำนวยการ โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา ที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกชุดในโรงเรียน ซึ่งมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 (ระหว่างวันที่ 1 ถึง 30 กันยายน 2555)

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบ และคัดแยกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไว้ส่วนแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยได้นำกลับไปให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบในส่วนที่ไม่สมบูรณ์อีกครั้งทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครบทั้งหมด 324 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์การตรวจคะแนน ที่กำหนดไว้
2. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน เพื่อให้ทราบลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและลักษณะการแจกแจงของตัวแปร โดยวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.00	หมายถึง	สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงปฏิบัติน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) และการทดสอบเอฟ (F-test) และการวิเคราะห์พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของ LSD ต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

ค่าดัชนีความสอดคล้อง เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงพิณิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรของโรวินอลดี และแฮมเบลตัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2546: 248-249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้องมีค่าอยู่ระหว่าง -1 ถึง +1
	$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
	N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การวิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item – total Correlation) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543: 302 -304) ดังนี้

$$r_{xy} = \frac{N\sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดรายข้อ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละคน
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรายข้อ
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนนแต่ละคนกับคะแนนรายข้อ
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัก (ลิวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2546: 312)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือชิ้นที่จับ

ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 105)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวม
	N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 106)

$$SD = \frac{\sum (X - \bar{X})}{n-1}$$

เมื่อ	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	ข้อมูลแต่ละจำนวน
	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	n	แทน	จำนวนข้อมูล

สูตรการหาค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	F	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

วิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

1. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบสภาพการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริงในสถาบันสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ของครูผู้สอนจำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์สอนด้วยสถิติที (t-test) แบบ Dependent) (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544: 194)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

2. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Analysis of Variance One –Way ANOVA) เพื่อทดสอบสมมติฐาน (นิคม ดังคะพิภพ. 2543: 185 – 193)

2.1 หาค่าเฉลี่ยของกำลังสองของแต่ละแหล่งความแปรปรวน ซึ่งเป็นค่าที่เกิดจากการนำค่าความเป็นอิสระ (df) ไปหารค่าผลบวกกำลังสอง (ss) ตามแหล่งความแปรปรวนที่สมนัยกัน ซึ่งสามารถคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$MS_A = \frac{SS_A}{I-1}$$

$$MS_B = \frac{SS_B}{J-1}$$

$$MS_{AB} = \frac{SS_{AB}}{(I-1)(J-1)}$$

$$MS_{Wn} = \frac{SS_W}{\sum_{I=1}^I \sum_{J=1}^J (n_{ij}-1)}$$

2.2 หาค่าสถิติ F ของผลหลัง จากตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปรประสบการณ์สอน และผลปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและประสบการณ์การสอน สามารถคำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$F_A = \frac{MS_A}{MS_{Swcell}}$$

$$F_B = \frac{MS_A}{MS_{Swcell}}$$

$$F_{AB} = \frac{MS_{AB}}{MS_{Swcell}}$$

3. ทดสอบภายหลังเพื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยสถิติทดสอบ LSD (Least Significant Difference Test) ของฟิชเชอร์ (Fisher) เพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคู่ใด จะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมาย ดังนี้

SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในทดสอบค่าสถิติที (t-test) แบบ dependent
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean Square)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา (F – distribution)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพปัญหาการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูผู้สอนที่มีการศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ดังนี้

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	282	87.00
ปริญญาโท	42	13.00
รวม	324	100.0
ประสบการณ์สอน		
1-3 ปี	116	35.80
4-5 ปี	55	17.00
6-9 ปี	47	14.50
10 ปีขึ้นไป	106	32.70
รวม	324	100.0

จากตาราง 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.00 ที่เหลือ คือ ผู้ที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 13.00

ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงาน 1 – 3 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.80 รองลงมาประสบการณ์ 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.7

ตอนที่ 2 ผลสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา

ตาราง 4 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ภาพรวมและรายด้าน

สภาพการวัดและการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง	3.47	0.45	มาก
ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน	3.21	0.38	มาก
ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง	3.36	0.43	มาก
รวม	3.35	0.37	มาก

จากตาราง 4 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูผู้สอนมีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.47$) ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.36$) ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.21$)

ตาราง 5 สภาพการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน
ในจังหวัดสงขลา ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด และการประเมินผลตาม
สภาพจริง

สภาพการวัดและการประเมินผลด้านกระบวนการขั้นตอน การดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
1. วิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอนทุกครั้ง	3.31	0.70	มาก
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของรายวิชา	3.72	2.31	มากที่สุด
3. วางแผนการสอนอย่างรอบคอบรัดกุมตามกระบวนการ ที่กำหนดก่อนการสอน	3.52	0.54	มากที่สุด
4. กำหนดขั้นตอนการสอนอย่างชัดเจน	3.50	0.58	มากที่สุด
5. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมที่ประเมินในชั้นเรียน	3.40	0.58	มาก
6. กำหนดวิธีการประเมิน เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจงาน การบันทึก ใ้ล้วงหน้าอย่างชัดเจน	3.35	0.61	มาก
7. วางแผนจัดกระบวนการเรียนการสอนตามสภาพจริง	3.46	0.56	มาก
8. กำหนดผลสัมฤทธิ์ของวิชาที่สอน โดยการให้นักเรียน มีส่วนร่วม	3.41	0.61	มาก
9. กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนใ้ล้วงหน้า	3.52	0.57	มากที่สุด
10. จัดกิจกรรมการเรียนรู้และประเมินผลให้เป็นตาม ศักยภาพของผู้เรียน	3.46	0.57	มาก
รวม	3.47	0.45	มาก

จากตาราง 5 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีการปฏิบัติการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้าน
กำหนดวัตถุประสงค์สูงสุด ($\bar{X} = 3.72$) รองลงมาการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนล้วงหน้า ($\bar{X} = 3.52$) ส่วนระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอนทุก
ครั้ง ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 6 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนใน
จังหวัดสงขลา ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน

สภาพการวัดและการประเมินผลด้านการวัดและการประเมินผล ตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
1. มีการวัดผลและการประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะ ๆ	3.56	0.57	มากที่สุด
2. เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดก่อนการประเมินผล	3.47	0.59	มาก
3. กำหนดการวัดผลและการประเมินผลเป็นรูปธรรมชัดเจน	3.47	0.58	มาก
4. จัดตารางกำหนดการทางานของนักเรียนเป็นรายบุคคลและ เป็นกลุ่มอย่างชัดเจน	3.20	0.68	มาก
5. ใช้กระบวนการวัดผลและการประเมินผลอย่างถูกต้อง	3.46	0.56	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเอง	3.43	0.56	มาก
7. ให้วัดและประเมินผลโดยการใช้แฟ้มสะสมผลงาน	2.78	0.89	มาก
8. มีการวัดและประเมินผลการสอนที่วางไว้	3.40	0.55	มาก
9. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล	2.12	0.97	น้อย
10. ใช้การประเมินผลตามสภาพจริงพัฒนากระบวนการเรียน การสอน นำผลการประเมินตามสภาพจริงไปพัฒนา การเรียนการสอน	3.25	0.62	มาก
รวม	3.21	0.38	มาก

จากตาราง 6 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.21$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูผู้สอนมีการปฏิบัติการวัดผลและการประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะ ๆ
สูงสุด ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมาด้านการเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลและการประเมินผล ($\bar{X} = 3.47$)
และด้านกำหนดการวัดผลและผลการประเมินผลเป็นรูปธรรม ($\bar{X} = 3.47$) ส่วนระดับการปฏิบัติที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล ($\bar{X} = 2.12$)

ตาราง 7 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนใน
จังหวัดสงขลา ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

สภาพการวัดและการประเมินผลด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง	\bar{X}	S.D.	การแปล ความหมาย
1. กำหนดจุดประสงค์การวัดและการประเมินผล	3.51	0.53	มากที่สุด
2. กำหนดขอบเขตของการวัดผลและประเมินผล อย่างครบถ้วน	3.45	0.57	มาก
3. มีเครื่องมือวัดครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผน การสอนทุกจุดประสงค์	3.37	0.59	มาก
4. สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างถูกต้อง	3.35	0.59	มาก
5. สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.19	0.65	มาก
6. ใช้เครื่องมือประเมินผลได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	3.34	0.62	มาก
7. สร้างข้อสอบ โดยคำนึงถึงความยากง่ายและจำนวนข้อ เหมาะสมกับนักเรียน	3.52	0.54	มากที่สุด
8. สร้างเครื่องมือประเมินครอบคลุมกับคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของผู้เรียน	3.37	0.62	มาก
9. สร้างเครื่องมือในการวัดผลการประเมินผลก่อนการสอน	3.33	0.67	มาก
10. ใช้เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใหม่ ๆ	3.19	0.69	มาก
รวม	3.36	0.43	มาก

จากตาราง 7 พบว่า โดยภาพรวมครูผู้สอนมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.36$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูผู้สอนมีการสร้างข้อสอบ โดยคำนึงถึงความยากง่ายและจำนวน
ข้อเหมาะสมกับนักเรียนสูงสุด ($\bar{X} = 3.52$) รองลงมา กำหนดจุดประสงค์การวัด และการประเมินผล
($\bar{X} = 3.51$) และกำหนดขอบเขตของการวัดและประเมินผลอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 3.45$) ส่วนระดับ
การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายและด้านการใช้
เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ใหม่ ๆ ($\bar{X} = 3.19$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูผู้สอนที่มีการศึกษาและประสบการณ์การสอน
ต่างกัน

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัด
อาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา

สภาพการวัดและการประเมินผล	ระดับการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		ปริญญาโท			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านกระบวนการขั้นตอนการ ดำเนินการวัดและการประเมินผล ตามสภาพจริง	3.44	.39	3.62	.74	-2.322	.021*
2. ด้านการวัดและการประเมินผลตาม สภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน	3.21	.39	3.24	.33	-.480	.631
3. ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ใน การวัดและการประเมินผลตาม สภาพจริง	3.35	.43	3.46	.44	.1513	.131
ภาพรวม	3.33	.35	3.44	.41	-1.724	.086

จากตาราง 8 พบว่าโดยภาพรวมครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท มีสภาพ
การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีระดับ
การศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท มีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้านกระบวนการ
ขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05
ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	p
ด้านกระบวนการขั้นตอนการ	ระหว่างกลุ่ม	3.495	3	1.165	5.895	.001**
ดำเนินการวัดและประเมินผล	ภายในกลุ่ม	63.235	320	.198		
ตามสภาพจริง	รวม	66.730	323	.250		
ด้านการวัดและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	.750	3	.147	1.700	1.67
ตามสภาพจริงในการเรียน	ภายในกลุ่ม	47.045	320			
การสอน	รวม	47.795	323			
ด้านวิธีการและเครื่องมือ	ระหว่างกลุ่ม	1.230	3	.410	2.193	0.89
ที่ใช้ในการวัดและประเมิน	ภายในกลุ่ม	59.828	320	.187		
ตามสภาพจริง	รวม	61.058	323			
	ระหว่างกลุ่ม	1.590	3	.530	4.058	.008**
ภาพรวม	ภายในกลุ่ม	41.788	320	.131		
	รวม	43.377	323			

จากตาราง 9 พบว่าภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD ปรากฏผลดังตาราง 10 และ 11 สำหรับด้านอื่นคือ ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในการเรียน การสอน ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง พบว่า ทั้งสองด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับสภาพการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริงของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน ในภาพรวม

ประสบการณ์การสอน	\bar{X}	1-3 ปี	4-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
		3.26	3.35	3.43	3.41
1-3ปี	3.26	-	0.09	0.17 *	0.15 *
4-5ปี	3.35	-	-	0.08	0.06
6-9ปี	3.43	-	-	-	0.02
10 ปีขึ้นไป	3.41	-	-	-	-

จากตาราง 10 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปี มีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงโดยภาพรวม แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-9 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ตาราง 11 ผลการเปรียบเทียบรายคู่เกี่ยวกับสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน

ประสบการณ์การสอน	\bar{X}	1-3 ปี	4-5 ปี	6-9 ปี	10 ปีขึ้นไป
		3.33	3.48	3.58	3.56
1-3 ปี	3.33	-	0.15 *	0.25 *	0.23 *
4-5 ปี	3.48	-	-	0.10	0.08
6-9 ปี	3.58	-	-	-	0.02
10 ปีขึ้นไป	3.56	-	-	-	-

จากตาราง 11 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปี มีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงแตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์การสอน 4-5 ปี ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6-9 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

บทที่ 5

การสรุป การอภิปราย และข้อเสนอแนะ

ศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่ม แบบแบ่งชั้น จำนวน 324 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 4 ระดับ โดยแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการประเมินผลตามสภาพจริง ได้ค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไปและมีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ .93

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ โดยการหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบน มาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ระหว่างระดับการศึกษาครูผู้สอนและประสบการณ์สอน ทดสอบ ความแตกต่างรายคู่ ด้วยสถิติการทดสอบ LSD

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัดสงขลา สรุปผล ดังนี้

1. สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาใน จังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า

1.1 ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากมีการปฏิบัติการวัดและการประเมินตามสภาพจริง เรื่องการกำหนด วัตถุประสงค์ของรายวิชาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ มีการวางแผนการสอนอย่างรอบคอบ รัดกุมตามกระบวนการที่กำหนดก่อนการสอน และกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการเรียนไว้ล่วงหน้า

1.2 ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากมีการปฏิบัติการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เรื่องมีการวัดและ การประเมินผลผู้เรียนเป็นระยะ ๆ มากที่สุด รองลงมา คือ มีการเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการวัดก่อน การประเมินผลและกำหนดการวัดผลและการประเมินผลเป็นรูปภาพชัดเจนตามลำดับ

1.3 ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง โดย ภาพรวมอยู่ระดับมากมีการปฏิบัติการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เรื่องการสร้างข้อสอบ โดย

คำนึงถึงความยากง่าย และจำนวนข้อเหมาะสมกับนักเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ กำหนดจุดประสงค์ การวัดและประเมินผล และมีเครื่องมือวัดครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอนทุกจุดประสงค์

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลาตามระดับการศึกษา พบว่า สภาพการวัดและการประเมินผล ตามสภาพจริง โดยภาพรวมครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท มีสภาพการวัดและการ ประเมินผล ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไม่ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโท มีสภาพ การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้านกระบวนการและขั้นตอนการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

3. ผลการเปรียบเทียบผลสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลาตามประสบการณ์การสอน พบว่า สภาพการวัดและการประเมิน ผลตามสภาพจริง ของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และภาพรวม ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่า ในภาพรวมครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปี มีสภาพ การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างจาก ครูที่มีประสบการณ์การสอน 6 – 9 ปี และครู ที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และด้านกระบวนการขั้นตอน การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงครูที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี มีสภาพการวัดและประเมินผล ตามสภาพจริง แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 4-5 ปี, 6 – 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยอภิปรายตามประเด็น ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ในสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ผลการวิจัย พบว่า การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงใน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมทุกรายด้านอยู่ในระดับมีการวัดผล ตามสภาพจริง มีการปฏิบัติระดับมาก โดยครูผู้สอนให้ความสำคัญกับกระบวนการขั้นตอนการดำเนิน การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง การวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียน การสอน และด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้อง

กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 22 และมาตรา 24 (3) (2) บัญญัติไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

1.1 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัดสงขลา ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด และประเมินผลตามสภาพจริง ครูผู้สอนมีการปฏิบัติระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากในกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด การประเมินผลตามสภาพจริง ถือเป็นสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาต้องดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก นนธิจันทร์ (2554: 76) ได้กล่าวถึงกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัด งานการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกระบวนการที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่น ครูผู้สอนจะต้องวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างรอบคอบรัดกุม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพของตน

1.2 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา เอกชนในจังหวัดสงขลา ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวมมีสภาพการวัดและการประเมินผลปฏิบัติระดับมาก แสดงว่าครูมีความสนใจ และให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 (มาตรา 26) ได้กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียนความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา การนำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนจึงเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สายหยุด ผดุงจันทร์ (2549: 112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ด้านการวัดผลและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากที่สุด คือ ผู้สอนมีการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการประเมิน และข้อที่มีสภาพการดำเนินงานมากเป็นอันดับสุดท้าย คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผล ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่คุณสอนกับโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ เพราะจะทำให้เกิดประโยชน์ทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างสูงสุด การนำวิธีการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน จึงเป็นการประเมินในเชิงบวก เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ: คำนำ) และเมื่อสัมภาษณ์ข้อมูลเพิ่มเติมพบว่า ครูมีการนำการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนหลายด้าน เช่น มีการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดวิธีการประเมิน รวมทั้งมีกิจกรรมวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนทราบ

1.3 สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัด อาชีวศึกษา เอกชน จังหวัดสงขลา ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยรวม มีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงมีการปฏิบัติระดับมาก แสดงว่า ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ประพันธ์ พุฒตาล (2547: 166) ที่ศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ของครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่ศึกษาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงอยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่ครูมีการปฏิบัติครบทุกข้อ มีการแจ้งผลการประเมินให้นักเรียนทราบ เพื่อการปรับปรุง พัฒนาตนเอง มีการประเมินผลการเรียนรู้ ระหว่างการจัดกิจกรรมการสอนและนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงพัฒนานักเรียนและยังสอดคล้องกับงานวิจัยฉัตรวรินทร์ วรดิษฐ์ (2548: 72-75) ที่ศึกษาสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2545 พบว่า ภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก คือ มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง มีการสรุปผลการเรียนตามจุดประสงค์ การเรียน ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การเรียนรู้และผ่านเกณฑ์จุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งแจ้งวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนแก่ผู้เรียน มีการทดสอบ pretest-posttest การวัดและประเมินผลการเรียนระหว่างเรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการประเมินผล มีการประเมินผลการเรียนโดยผลงานกลุ่ม วิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบก่อนนำไปใช้ปรับปรุงคุณภาพของข้อสอบที่วิเคราะห์แล้ว ใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ ใช้แบบทดสอบแบบอัตนัย ให้นักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนถาม –ตอบในชั้นเรียน

เมื่อเปรียบเทียบสภาพการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอน สาขาที่ทำการสอนพบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับหลักการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงที่กรมวิชาการ (2542: 39-84) กล่าวโดยสรุปไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง จะต้องใช้เครื่องมือในการวัดอย่างหลากหลาย ได้แก่ แบบการสังเกต แบบบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจรายการ แบบสำรวจร่องรอย แบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบการบันทึกจากการสุ่มเวลา แบบบันทึกจากการสุ่มเหตุการณ์ แบบสัมภาษณ์ และการเก็บรวบรวมคะแนนเป็นแฟ้มสะสมผลงาน

2. ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอนจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า สภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวัดและการประเมินผล

ตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียนการสอน โดยภาพรวม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าครูในสถานศึกษาที่ระดับการศึกษา ไม่ว่าจะปริญญาตรี หรือปริญญาโทก็ตาม ส่วนใหญ่ยังคงวัดผล และประเมินผล ตามรูปแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา เนื่องจากยังไม่เห็นตามสำคัญของการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประพันธ์ พุฒตาล (2547: 108) ที่ศึกษาสภาพการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงของครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ พบว่าในภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงาน ครูยังมีการงานมากและครูยังเข้าใจในวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไม่ชัดเจน อาจเป็นสาเหตุทำให้ประสิทธิภาพงานไม่สมบูรณ์

3. การเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา พบว่าโดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและปริญญาโทมีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี และปริญญาโท ที่ปฏิบัติการสอนในวิทยาลัย ต่างก็ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามแนวทางเดียวกัน คือ ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ครูได้ศึกษาดำรง เอกสาร ตลอดจนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินตามสภาพจริงด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสภาพการวัดและประเมินผลตามจริง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดสงขลา ตามประสบการณ์การสอนพบว่า โดยภาพรวมของครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพบว่าในภาพรวมครูที่มีประสบการณ์การสอน 1-3 ปี มีสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์การสอน 6 – 9 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอน 10 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และด้านกระบวนการขั้นตอนการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงครูที่มีประสบการณ์ 1-3 ปี มีสภาพการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แตกต่างจากครูที่มีประสบการณ์ 4-5 ปี, 6 – 9 ปี และ 10 ปีขึ้นไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์สอนน้อยกว่าไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการเตรียมเครื่องมือในการวัดและประเมินผล หรือยังขาดความรู้ความเข้าใจ

ในหลักการ วิธีการขั้นตอน และเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เครื่องมือวัดผลไม่ควรประเมินแบบทดสอบอย่างเดียว แต่ควรใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด เพื่อเป็นการพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน ด้วยความเต็มใจ มีความสุข และเห็นความสำคัญของการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีการวัดผลประเมินผลให้ครบถ้วนทุกด้านตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียน

5. การเปรียบเทียบสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาเอกชน ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ผลการเปรียบเทียบ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณารายประเด็นมีความแตกต่างกัน คือ กำหนดจุดประสงค์การวัด และประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญ .01 กำหนดขอบเขตของการวัดผลและประเมินผลอย่างครบถ้วน อย่างมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งกลุ่มที่มีประสบการณ์สอน 10 ปีขึ้นไป มีการกำหนดจุดประสงค์การวัดและการประเมินผล และกำหนดขอบเขตของการวัดผลและประเมินผลอย่างครบถ้วน แตกต่างกลุ่มที่มีประสบการณ์สอน 6-9 ปี 4-5 ปี และ 1-3 ปี ทั้งนี้เนื่องจาก วิธีการ ขั้นตอน และเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง ต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เครื่องมือวัดผลไม่ควรเป็นแบบทดสอบอย่างเดียว แต่ควรใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่จะวัด เพื่อเป็นการพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียน การประเมินผลตามสภาพจริงโดยให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน หรือให้เพื่อนประเมินผู้เรียน ด้วยความเต็มใจ มีความสุข และเห็นความสำคัญของการประเมินผล ตลอดจนครูผู้สอน ก็ต้องให้ความสำคัญกับการวัด และการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมีการวัดผลประเมินผลให้ครบถ้วนทุกด้านตามศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนนั่นเอง ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ นัศรวิรินทร์ วรดิษฐ์ (2548: 72-75) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ สภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า สภาพการวัดและประเมินผลการเรียนของอาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสาขาการขาย คอมพิวเตอร์ บัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พบว่ามีระดับการปฏิบัติ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย อยู่ในระดับมาก ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนของอาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสาขาการขาย สาขาคอมพิวเตอร์ และสาขาบัญชี ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พบว่า มีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน ด้านพุทธิพิสัย อยู่ในระดับน้อย มีปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย อยู่ในระดับปานกลาง และอาจารย์ผู้สอนที่มีเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์สอนและสาขาที่

ทำการสอนต่างกัน จะมีสภาพและปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย เรื่อง สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอเสนอแนะ โดยแบ่งเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ให้กับครูผู้สอนเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนการสอนทุกครั้ง อาจทำในรูปแบบการอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร

1.2 ครูผู้สอนควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและการประเมินผลตามสภาพเพื่อเป็นการสร้างความร่วมมืออันดีระหว่างผู้ปกครองกับสถานศึกษา

1.3 ครูผู้สอนควรศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย หรือจัดอบรมการสร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.4 ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ควรได้รับการส่งเสริม ในด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

1.5 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์สอน 1-3ปี ควรได้รับการพัฒนากระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง เช่น จัดให้มีการอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยด้านการใช้เครื่องมือการวัดผลตามสภาพจริงของครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับอาชีวศึกษา เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของการใช้

2.2 ควรทำการวิจัยเพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ของครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับอาชีวศึกษา

2.3 ควรมีการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่ครูที่ไม่มีประสบการณ์สอน ถึงครูที่มีประสบการณ์สอน 3 ปีขึ้นไป

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2542). *การประเมินผลจากสภาพจริง (Authentic Assessment)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2540). *กระบวนการพัฒนาแฟ้มสะสมงานของนักเรียน*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- _____. (2539). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว..
- เฉลิมพล พันทอง. (2539). *การศึกษาคือความพร้อมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2539). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2535). *คู่มือประเมินผลการเรียนรู้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมอาชีวศึกษา. (2546). *หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง พ.ศ.2546)*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- โกวิท ประมวลพฤกษ์ และสมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2547). *การประเมินในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช

- ฉัตรวรินทร์ วรดิษฐ์. (2548). สภาพปัญหาและการวัดและประเมินผลการเรียนของอาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผล การศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนาธิป พรกุล. (2545). แคลิฟอร์เนียรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2550). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ และคณะ. (2540). คู่มือการประเมินผลโดยใช้แฟ้มผลงานดีเด่น. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์บริษัท เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์.
- ณรงค์ แจ่มใจ. (2542). การศึกษาความความรู้อย่างเข้าใจ และปัญหาในการวัดและประเมินผล การเรียนการสอนของครูผู้สอนสายอาชีวศึกษา ในเขตการศึกษาที่ 12. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดุสิต วิพรรณะ. (2548). การพัฒนากระบวนการประเมินตามสภาพจริง วิชาหลักสถิติ ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชา บริหารธุรกิจ วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิตนา แคมมณี. (2548). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2537). การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ประพันธ์ พุฒตาล. (2547). การศึกษาสภาพการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของครูในสถานศึกษาที่เปิดสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ประสงค์ สกุกซัง. (2544). ความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติและเจตคติต่อการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์. ปรียญานิพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปฏิพัทธ์ สุวรรณสร. (2539). การประเมินผลจากสภาพจริง. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบการศึกษากรมวิชาการ.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544. กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- พวงเพชร ขาวปลอด. (2546). การศึกษาผลการวัดและประเมินตามสภาพจริงวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เฟื่องฟ้า เรืองเวช. (2547). บรรณนิทัศน์เรื่องการวัดและประเมินผลการศึกษา. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพศาล หวังพานิช. (2533). หลักและวิธีการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ: บริษัท ประชาชน
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วินิตา วรรณวิวัฒน์. (2540). *การศึกษาความรู้และเจตคติของครูที่มีต่อการวัดและประเมินผล การเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิรินยา ไทรงาม. (2541). *สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการวัดและประเมินผลผลการเรียนการสอน ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัด และประเมินผลการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศุภชัย สายสิงห์. (2547). *กระบวนการประเมินผลตามสภาพจริง: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านขอนแก่น (นิกรราษฎร์ศรัทธาการ) สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัด ร้อยเอ็ด*. รายงานการศึกษาอิสระ กศ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัย ขอนแก่น.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2544). *การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสม ผลงานดีเด่น*. สุรินทร์: สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์.
- _____. (2540). *การเรียนการสอนและการประเมินผลจากสภาพจริง โดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน* สุรินทร์: รุ่งชนเกียรติออฟเซ็ท.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรค. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการประเมินผลตามสภาพจริง*. เชียงใหม่: ศูนย์ความรู้.
- _____. (2540). *การประเมินผลจากสภาพจริงและแฟ้มสะสมงาน (Authentic and Portfolio Assessment)*. เชียงใหม่: ภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุริยา เหมตะศิลป์. (2540). *การประเมินผลที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงด้วยแฟ้มผลงาน (portfolio) ของผู้เรียน*. ปริญญา กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สุวิทย์ มูลคำ. (2544). *เพิ่มสะสมผลงาน*. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ: ทีพีพริน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสน่ห์ สิงห์น้อย. (2546). *การศึกษารูปแบบการตีค่าความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *การวัดและประเมินผลสภาพแท้จริงของนักเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อนงค์ อังตระกุล. (2542). *การประเมินโดยใช้เพิ่มสะสมงานในรายวิชาบัญชีบริการ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิญา เหมระ. (2544). *การจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของครูธุรกิจ สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 5*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสันทรินทรวิโรฒ
- อรุณ โขธสิงห์. (2546). *ความเข้าใจ สภาพการปฏิบัติและปัญหาในการวัดและประเมินผล การเรียนตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร*. ปรินญา กศ.ม. (การวิจัยการศึกษา). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อับดุลฮามิด จะปะเกีย. (2547). *ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อุทุมพร จารมรمان. (2540). *การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พันนี้พับลิชชิ่ง.

- Brow, J. D. and T. Hudson. (1998). "The Alternatives in Language Assessment". *TESOL Quarterly*. 32(Winter 1998): 653-675.
- Drucker. (1986). Hudson Institute 1987.
- Drugo, Edward. J. (1998). Authentic Assessment implementation and practice (Assessment). In *Dissertation Abstracts International*. 59(9A): 299.
- Evan, V. (1993). "Portfolio Assessment in Foreign Languages" ERIC Document Reproduction Service No. ED368197. *Research Report Vanderburgh School*.
- Fernandez, E. and Baker, S. (1993). "Assessment Portfolio , Grades K-5 Two-way Spanish". *ERIC Reproduction Service No. ED364079*. Research Report Arlington Country-public School
- Hammond, L. D. and B. Falk. (1997). "Using Standards and Assessment to Support Student Learning" *Phi Delta Kappan* 79 (November 1997): 190-199.
- Herman. Aschbacher & Winters. (1992).
- John, J. L. and Valeirsbury, P. (1991). "Portfolio Assessment: A Survey Among Professionals, "ERIC Document Reproduction Service No. Ed 335668. *Research Report No. 10*. Northern Illinois University.
- Merphy, A. A. (1995). *A model For Authentic Assessment Utilizing Portfolio*. Illinois: Northern University.
- Many, J. (1999). "Assessment and instruction in a graduate literacy education Class: Reflecting what I'm learning in what I do". *Journal of Adolescent & Adult Literacy*. 42 (April 1999): 566-579.

Mitchell. (1992). Baker O Neil & Linn, 1993.

Neill, D. M. (1997). "Transforming Student Assessment" *Phi Delta Kappan*. 79
(September 1997): 34-58.

Nidhi, K. and Others. (1995). "How Performance Assessment Affect Teaching and Learning",
Education Leadership. 52: 80-86; November.

Nitko, A. J. 1996. *Educational Assessment of Student s*. New Jersey: Practice- Hall Inc.

Owint, C. A. and Foilo, E. (1992). "Effect of Portfolio Assessment on Student Attitudes and
Goal Setting Abilities in Mathematics", *ERIC Document Reproduction Service*
No. ED352394.

Shrum, J. D. and, E. W. Glisan. (2000). *Teacher's Handbook: Contextualized Language*
Instruction. Boston: Heinle & Heinle.

Suurtamm, Christine Anne. (1999). Beliefs, practices and concerns about Authentic Assessment :
Five case studies of secondary mathematics teachers. In *Dissertation Abstracts*
International. 61(1A): 2546.

Wiggins, G. (1989). *Assessing Students Performance*. San Francisco: Jossey – Bass Publishers.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
2. หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
3. หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนใน
จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - 1.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษา
สังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในสถาน
ศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลา ระหว่างครูผู้สอนที่มี
การศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกัน
2. แบบสอบถามนั้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง โดยมี
ประเด็นคำถามให้อ่านเพื่อพิจารณาว่าท่านได้ปฏิบัติตามประเมินตามประเด็น
คำถามมากน้อยเพียงใด แต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ แบ่ง
ออกเป็นแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

ด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในการเรียนการสอน

ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินตามสภาพจริง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทาง
3. ในการตอบแบบสอบถาม ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด โปรดตอบให้ตรงกับความเป็น
จริงมากที่สุด

ขอขอบคุณในความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

รัตนภรณ์ ปานแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาเอกชน
ในจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง □ หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. ระดับการศึกษา

- ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

2. ประสบการณ์การสอน

- 1-3 ปี
 4-5 ปี
 6-9 ปี
 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงในสถาบันสังกัดอาชีวศึกษา
เอกชนในจังหวัดสงขลา

คำชี้แจง ให้พิจารณาข้อความแต่ละข้อว่าตรงกับความจริงตามความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการปฏิบัติ
การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างทางขวามือ
ของข้อความ โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือก ดังนี้

- 4 หมายถึง ท่านปฏิบัติเป็นประจำ
3 หมายถึง ท่านปฏิบัติบ่อยครั้ง
2 หมายถึง ท่านปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
1 หมายถึง ท่านไม่เคยปฏิบัติเลย

ประเด็นสภาพการวัดและการประเมินผล

ความคิดเห็น

ตามสภาพจริง	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
3. กำหนดการวัดและการประเมินผลเป็นรูปธรรม ชัดเจน
4. จัดตารางกำหนดการทำงานของนักเรียนเป็น รายบุคคลและเป็นกลุ่มอย่างชัดเจน
5. ใช้กระบวนการวัดและการประเมินผลอย่าง ถูกต้อง
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ พัฒนาตนเอง
7. ให้วัดและประเมินผลโดยการใช้แฟ้มสะสม ผลงาน
8. มีการวัดและประเมินผลการสอนตามแผน การสอนที่วางไว้
9. ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและ การประเมินผล
10. ใช้การประเมินผลตามสภาพจริงพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน นำผลการประเมิน ตามสภาพจริงไปพัฒนาการเรียนการสอน ท่านได้ปฏิบัติการประเมินด้านวิธีการและ เครื่องมือ ที่ใช้ในการวัดและการประเมินผลตาม สภาพจริง
1. กำหนดจุดประสงค์การวัดและการประเมินผล
2. กำหนดขอบเขตของการวัดผลและประเมินผล อย่างครบถ้วน
3. มีเครื่องมือวัดครอบคลุมจุดประสงค์การเรียน ตามแผนการสอนทุกจุดประสงค์
4. สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียน อย่างถูกต้อง

ประเด็นสภาพการวัดและการประเมินผล	ความคิดเห็น
----------------------------------	-------------

ตามสภาพจริง	ปฏิบัติ ประจำ	ปฏิบัติ บ่อยครั้ง	ปฏิบัติ นานๆ ครั้ง	ไม่เคย ปฏิบัติ
5. สร้างเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่ หลากหลาย
6. ใช้เครื่องมือประเมินผลได้อย่างถูกต้องและ เหมาะสม
7. สร้างข้อสอบโดยคำนึงถึงความยากง่ายและ จำนวนข้อเหมาะสมกับนักเรียน
8. สร้างเครื่องมือประเมินครอบคลุมกับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
9. สร้างเครื่องมือในการวัดและการประเมินผล ก่อนการสอน
10. ใช้เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียน ใหม่ๆ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะหรือแนวทาง

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

1. ค่า IOC แบบสอบถาม
2. ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
3. รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

ตาราง การคำนวณค่า IOC แบบสอบถาม ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผล
ตามสภาพจริง

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	-1	+1	+1	+1	0.33	ไม่
2	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
3	-1	+1	0	0	0	ไม่
4	-1	+1	+1	+1	0.33	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
7	-1	+1	0	0	0	ไม่
8	0	+1	+1	+2	0.66	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง

ตาราง การคำนวณค่า IOC แบบสอบถามด้านการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงในการเรียนการสอน

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	-1	+1	+1	+1	0.33	ไม่
2	0	0	+1	+1	0.33	ไม่
3	-1	+1	0	0	0	ไม่
4	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง

ตาราง การคำนวณค่า IOC แบบสอบถาม ด้านวิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมิน
ตามสภาพจริง

ข้อ	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	ผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
4	+1	0	+1	+2	0.66	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+3	1	สอดคล้อง

ตาราง ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถาม ด้านกระบวนการขั้นตอนการดำเนินการวัดและการประเมินผล
ตามสภาพจริง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.92
2	.90
3	.91
4	.91
5	.91
6	.89
7	.90
8	.89
9	.87
10	.89

*ค่าความเชื่อมั่น .90

ตาราง ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถาม ด้านการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงไปใช้ในการเรียน
การสอน

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.95
2	.97
3	.93
4	.95
5	.95
6	.91
7	.95
8	.95
9	.97
10	.97

*ค่าความเชื่อมั่น .95

ตาราง ค่าความเชื่อมั่น แบบสอบถาม ด้านวิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและการประเมินผล
ตามสภาพจริง

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	.96
2	.94
3	.94
4	.93
5	.95
6	.90
7	.93
8	.94
9	.95
10	.96

*ค่าความเชื่อมั่น .94

**ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .93

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1. ดร.ประภาศ ปานเกลี้ยง
คณบดีคณะศิลปศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผลการศึกษา
2. อาจารย์พิมพ์ชนก ณ พัทลุง
ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยการวิทย์
ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา การวัดและการประเมิน
3. อาจารย์วรลักษณ์ ชูกำเนิด
ผู้อำนวยการ โรงเรียนวรพัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางรัตนภรณ์ ปานแก้ว
วันเดือนปีเกิด	10 มิถุนายน 2516
สถานที่เกิด	สงขลา ประเทศไทย
การศึกษา	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปริญญาตรีวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการทั่วไป, 2542 มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน, 2557
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคโนโลยีหาดใหญ่อำนวยวิทย์ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้าฝ่ายวิชาการ